3MICT

Засідання сорок дев'яте, ранкове (Вівторок, 4 червня 2019 року)

Виступи уповноважених представників	
депутатських фракцій і груп	4
Заява фракції «Опозиційний блок» і депутатської	
групи «Партія «Відродження»	14
Прийняття за основу проектів законів:	
«Про сільськогосподарську кооперацію»	15
«Про внесення змін до статті 133^1	
Кодексу України про адміністративні	
правопорушення щодо посилення	
відповідальності за безпідставну відмову	
в пільговому перевезенні окремих категорій громадян»	33
Рейтингове голосування щодо можливості розгляду законопроектів	44, 49
Заяви від фракцій:	
«Об'єднання «Самопоміч» і «Батьківщина»	46
«Народний фронт»	
і Радикальної партії Олега Ляшка	47

Голосування щодо включення проектів законів	
до порядку денного сесії	50
Розгляд проекту Закону «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії	
Верховної Ради України»	51

Результати поіменної реєстрації

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ СОРОК ДЕВ'ЯТЕ

Сесійний зал Верховної Ради України 4 червня 2019 року, 10 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго ранку, шановні колеги! Прошу заходити до залу і підготуватися до реєстрації. Колеги, займайте робочі місця. Прошу зареєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 340 народних депутатів.

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Сьогодні день народження в наших колег: Тетяни Миколаївни Чорновол, привітаємо пані Тетяну з днем народження; Сергія Петровича Лабазюка, привітаємо пана Сергія; Ігоря Федоровича Молотка. Вітаємо наших іменинників! (Оплески).

Рівно п'ять років тому 4 червня 2014 року сили антитерористичної операції звільнили місто Красний Лиман Донецької області від російських окупантів та повернули Лиману мир і спокій. Ми пам'ятаємо ті часи, ті дні великих перемог української армії. Я впевнений, попереду в нас ще багато перемог і звільнення всіх наших територій, окупованих російським окупантом.

Колеги, хочу нагадати, що ми завершили минулий пленарний тиждень розглядом законопроекту № 6527. Сьогодні ми після виступів від фракцій і груп продовжимо розгляд цього законопроекту, а потім у нас є блок законопроектів, які ми включили до порядку денного сесії минулого пленарного тижня. Ці проекти законів підтримали всі фракції в залі. Це законопроекти № 10004 щодо посилення відповідальності за безпідставну відмову в пільговому перевезенні окремих категорій громадян і № 10131 щодо посилення відповідальності за порушення правил користування ременями безпеки. Сподіваюся, що сьогодні ми зможемо одностайно їх підтримати, як і блок питань місцевого самоврядування.

Тому звертаюся до голів фракцій максимально мобілізувати народних депутатів. Сьогодні також ми перейдемо до розгляду проекту Закону «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України». Апарат підготував відповідні таблиці, вони будуть роздані в залі, і ми зможемо сьогодні розпочати розгляд цього масштабного законопроекту з розрахунком, щоб у четвер завершити і відразу перейти до розгляду проекту Виборчого кодексу з відкритими списками. Закликаю всіх до плідної і системної роботи.

А зараз прошу всіх представників фракцій і груп провести запис на виступи. Будь ласка.

Від фракції «Об'єднання «Самопоміч» до слова запрошується Сотник Олена Сергіївна.

СОТНИК О.С., секретар Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Доброго ранку! Пане головуючий, я насправді здивована тим, що ми не розпочали наше засідання із жахливої події, від якої зараз просто трусить усю Україну.

Ви знаєте, що буквально два дні тому поліцейські, будучи абсолютно у стані тотального сп'яніння, граючись зі зброєю, вбили п'ятирічного хлопчика.

Після того як його було доставлено до лікарні, оперативна група, яка приїхала на місце, якимось дивним способом встановила, що ці поранення були здобуті внаслідок механічного удару, тобто дитина впала і отримала такі поранення. Це означає, що поліцейські намагалися фактично прикрити цей злочин і вигородити своїх колег.

Два дні абсолютного, вибачте, мимрення з боку Національної поліції, жодної адекватної реакції, поки вчора громадськість не вийшла під Міністерство внутрішніх справ і ми жорстко не почали вимагати, по-перше, перекваліфікації, бо вони хотіли кваліфікувати це як злочин з необережності; по-друге, передачу до Державного бюро розслідувань, бо поліція хотіла сама себе розслідувати; по-третє, обрання запобіжного заходу не у вигляді домашнього арешту, як хотіли це зробити спочатку прокурорські, а тримання під вартою.

Громадськість вимагає покарання, тому що непокарання — вбиває. Сьогодні пройдуть акції по всій Україні під усіма відділками

поліції. Якщо ви вважаєте, що відставки очільника поліції Київської області достатньо, то цього недостатньо. Мають понести відповідальність прокуратура, тому що вона також брала участь у цьому всьому, МВС, Національна поліція.

Пане головуючий, я вважаю, що це безпрецедентна історія, яка може мати дуже неконтрольовані наслідки по всій країні. Люди не просто серйозно занепокоєні, вони абсолютно розлючені тим, що відбулося, тим, що система покриває сама себе, тим, що вона не реформована.

Тому ми маємо викликати сюди міністра внутрішніх справ, пана Князєва, голову Національної поліції, Генерального прокурора, а також голову ДБР, щоб він нам доповів щодо можливості проведення цього розслідування абсолютно незалежно і незаангажовано. Ми маємо поставити питання політичної відповідальності як міністра, так і голови Національної поліції України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Батьківщина» до слова запрошується Соболєв Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Трагічна подія, яка відбулася, думаю, не може оминути ситуацію в парламенті. Тому наша фракція підтримує пропозицію викликати Князєва — начальника поліції, Генерального прокурора пана Луценка, який у нас виступає лише щодо політичних замовлень, а тут мовчить, ніби набрав у рот води, і Трубу, для того щоб вони прозвітували перед парламентом, якщо до цього часу не зробили цього в публічному ефірі, то повинні були зробити. Це перше.

Друге. Я і фракція вважаємо, що та ганебна політика, яка зараз відбувається щодо зриву виборів, непризначення на ключові посади тих осіб, які згідно з Конституцією є прямою сферою відповідальності Президента України, — це свідоме гальмування будь-якої політики в Україні.

Сьогодні новообраний Президент перебуває в Брюсселі. Скажіть, будь ласка, хто готував йому всі матеріали візиту? Клімкін, який і далі

сидить на своїй посаді і робить вигляд, що нічого не відбулося? Замість того щоб почати сьогоднішнє засідання з відставки міністра закордонних справ, міністра оборони, Голови Служби безпеки, у напівпорожній залі народні депутати роблять вигляд, що нічого не відбувається.

Позиція фракції «Батьківщина» однозначна. Є конституційні повноваження Президента, і вони полягають не в тому, як ділити Антимонопольний комітет та інші регулятори, чим займався Порошенко з першого дня, як прийшов сюди. Прямі конституційні обов'язки Президента — це питання закордонних справ, а тому треба негайно вирішити питання призначення міністра закордонних справ і відставки чинного, це питання оборони і питання Служби безпеки України.

Тому ми звертаємося до керівництва Верховної Ради України. Будь ласка, складіть графік роботи парламенту таким чином, щоб безперервність влади була чітко дотримана і в Конституції, і в законах України. Це буде найкращий варіант для того, щоб суспільство відчуло, що зміни, які почалися, це не лише пересування стільців, а реальні зміни, які дають можливість розкритися кожному, і кожен має право на конституційне виконання своїх обов'язків.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Опозиційного блоку» до слова запрошується Вілкул Олександр Юрійович. Будь ласка.

ВІЛКУЛ О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Добрий день, шановний народе України! 73 відсотки українців проголосували за зміну зовнішнього та внутрішнього курсу. 73 відсотки українців проголосували проти мародерства банди Порошенка. 73 відсотки українців проголосували за припинення свавілля та засилля націонал-радикальних та інших парамілітарних формувань, але досі не зрозуміла чітко програма, куди ж таки буде рухатися наша держава.

Питання встановлення миру перенесено на незрозумілий термін. Немає прямих переговорів – того, чого вимагаємо ми і народ України. Не працюють ані мінський, ані нормандський, ані будь-який інший формат, нічого не працю ϵ .

Ми бачимо ту саму політику. Не зупинено блокади Донбасу. Це може зробити Президент своїм указом, як і вводилася ця блокада. Зараз уже Президент Зеленський може скасувати цей указ Порошенка і зняти енергетичну, транспорту, економічну і гуманітарну блокади Донбасу як перший крок до встановлення миру. Це перше.

Друге. Люди не голосували, ці 73 відсотки, за те, що будуть вбивати дітей. П'ятирічний хлопчик і вся система працює на те, щоб прикрити це свавілля. Реакції Президента немає. Люди не голосували за засилля радикал-національних формувань, усіх мастей та кольорів.

Коли незаконно знесено в Харкові пам'ятник маршалу перемоги Жукову, і немає жодної реакції Президента, то українці, що голосували за Володимира Зеленського, цього не розуміють.

Коли з 1 червня на 5,2 відсотка знову підвищено тарифи на газ для населення, то українці за це не голосували. Я ще раз нагадую, що Президент має всі повноваження своїм указом скасувати будь-яку постанову уряду. Президент може зараз своїм указом скасувати підвищення тарифів, ті, що були і сьогодні, і півроку, і рік тому, і тарифи автоматично знизяться.

Я закликаю працювати парламент, Президента, знизити тарифи, піти на прямі перемовини, зняти губернаторів (ніхто ж не змінився), почати змінювати силовиків у центрі і щось міняти, не може продовжуватися ганебна політика Порошенка. Цього вимагаємо ми, наша фракція, також цього вимагає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

ВІЛКУЛ О.Ю. Ще раз підкреслюю, треба щось змінювати, виходити на прямі перемовини, припиняти війну, знижувати тарифи. Цього вимагає наша фракція, цього вимагає весь народ України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Блок Петра Порошенка» до слова запрошується голова фракції Артур Герасимов.

ГЕРАСИМОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки і оборони (загально-державний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановний Андрію Володимировичу, шановні колеги, шановні українці! Учора всю країну шокувала новина про смерть п'ятирічного хлопчика, пораненого п'яними поліцейськими на Київщині.

Наша фракція висловлює найщиріші співчуття родині Кирила. А від правоохоронних органів ми вимагаємо надшвидкого розслідування та суворого покарання винних у смерті дитини і політичного покарання для тих, хто покривав чи сприяв цьому.

Минулого тижня, як ви знаєте, пройшов з'їзд оновленої партії «Європейська солідарність», лідером якої одностайно було обрано Петра Порошенка. Партія «Європейська солідарність» ставить перед собою важливе завдання: об'єднати навколо спільної стратегії розвитку сильної європейської держави всіх українців.

Відбуваються також партійні праймеріз, за результатами яких буде формуватися виборчий список оновленої партії «Європейська солідарність». Фактично наша політична сила здійснює формування майбутнього складу фракції «Європейської солідарності» разом з громадськістю і під контролем суспільства.

Використовуючи потужний авторитет Петра Порошенка серед іноземних союзників та партнерів України, партія «Європейська Солідарність» буде ефективно продовжувати курс на здобуття повноправного членства в НАТО та Євросоюзі, конституційно закріплений парламентом за ініціативи Петра Порошенка. Бо саме стандарти Євросоюзу ведуть до зростання економіки та добробуту громадян, бо саме стандарти НАТО підвищують ефективність нашого супротиву ворогу. А сьогодні наш обов'язок — захищати і підкріплювати здобуті в найважчі роки незалежності завоювання на цьому шляху.

Але заяви деяких соратників новообраного Президента та прибічників реваншу викликають глибоке занепокоєння. Ситуацію ускладнює невизначеність самого пана Зеленського в багатьох стратегічних питаннях. Ми чули багато заяв представників новообраного Президента щодо дефолту України, референдуму про капітуляцію, скасування мовного закону і квот, сумніви щодо остаточної мети Кремля в Україні, але ми не почули жодної чіткої позиції з вуст самого Володимира Зеленського з цих питань.

Сьогодні відбудеться перший іноземний візит Володимира Зеленського до Брюсселя. Столиця Євросоюзу точно не місце для невизначеної розмитої позиції Президента України. Ми очікуємо не просто на підтвердження курсу євроінтеграції з боку новообраного глави держави, а прагнемо якнайшвидше побачити конкретні кроки у цьому напрямі. Слід пам'ятати свіжу історію, коли, прикриваючись розмовою про євроінтеграцію, Янукович ледь не розпочав з України відродження Радянського Союзу.

Щодо порядку денного. Наша фракція вважає ключовими на цьому пленарному тижні прийняття законопроекту про тимчасові слідчі комісії Верховної Ради України, що особливо важливо з огляду на ситуацію, яка сталася на Київщині, та початок розгляду проекту Виборчого кодексу, яким буде введено в дію відкриті, я підкреслюю, відкриті списки під час виборів до Верховної Ради України.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від «Партії «Відродження» запрошується Бондар Віктор Васильович.

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Дякую, шановний Андрію Володимировичу. Шановні колеги, безумовно, я перечитав, як і всі ви, порядок денний, який запропонували нам на цей пленарний тиждень. Я хочу сказати, що 80 відсотків питань абсолютно не мають такого якогось соціального навантаження і не мають великого значення для людей. Питання, як використовувати паски безпеки, інші також важливі, їх треба розглядати, але це не те, що сьогодні очікують люди.

Я пропоную поміняти порядок денний, у якому ключовими питаннями мають бути такі: законопроект про імпічмент Президента, законопроект про тимчасові слідчі комісії, законопроект про зняття депутатської недоторканності, недоторканності з президентів, суддів, інших, хто має на це право. Ті питання, які люди очікують, мають бути найголовнішими.

Другим блоком я пропоную поставити все-таки наш проект постанови, який скасовує ті грабіжницькі тарифи, що існують сьогодні

в Україні: тарифи на газ, які вже сьогодні у два рази більші, ніж тарифи на газ у Європі і вартість газу на європейських хабах; тарифи на електроенергію, які уряд і діюча коаліція спробує підвищити з 1 липня мінімум на 30 відсотків через запровадження так званого вільного ринку електроенергії. Ці питання потребують негайного розгляду. Ми можемо зараз у залі їх проголосувати і забезпечити спокій громадян України, забезпечити зупинення цих грабіжницьких тарифів на газ і на електроенергію, які пропонуються з 1 липня. Оце була б дієва відповідь Верховної Ради і дієва робота.

Третє. Я знаю, що дуже багато хто в залі сьогодні муляє, ходить, шукає механізми, як тиснути на Конституційний Суд і примусити переглянути питання про проведення дострокових виборів. Я хочу сказати, що це цілком ваша позиція, вона безглузда і не має жодної перспективи. Думаю, Конституційний Суд не піде проти волі людей і розуміє, що сьогодні перевибори потрібні.

Ті депутати, які працюють з виборцями у своїх округах, знають людей, зустрічаються, вони мають право і можуть сміливо йти на вибори в округи і не боятися цих виборів. Нехай люди підтвердять їм знову мандат довіри і їхнє право бути депутатами. А ті, які нікого не бачать, не говорять про людей, не зустрічаються з ними, не займаються питаннями, як вони живуть, які пенсії, які зарплати, що з тарифами, як діє уряд, що виділяє на регіони, як проходить децентралізація, скільки коштів надходить, ніколи не пройдуть, і слава Богу.

Тому, дорогі мої, не треба шукати можливості, не треба тиснути на Конституційний Суд, ця ваша історія не пройде. Усі на вибори, і закінчимо цю ганебну історію цієї Верховної Ради. А поки ϵ можливість, за місяць вирішити ті питання, про які говорив із самого початку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від Радикальної партії до слова запрошується Ляшко Олег Валерійович.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Перед тим як іти на вибори, зробіть для людей щось добре.

3 1 червня знову підвищили ціни на газ. У Європі найнижча ціна на газ за останні три роки, а в Україні українцям і промисловим підприємствам піднімають ціну на газ. Чому? Тому що Україна підписала меморандум з Міжнародним валютним фондом, і сліпе виконання цього меморандуму призвело країну до грані дефолту, до несправедливих цін на газ, до зупинення промислових підприємств, до масової бідності українців.

Що ми бачимо? Минулого тижня Президент Зеленський зустрічався з місією МВФ і розказував, що вони будуть продовжувати ту саму політику, яку проводив його «папєрєднік» Президент Порошенко. Наскільки я пам'ятаю з фільму «Слуга народу» чи урода, герой Зеленського послав МВФ, а Президент Зеленський, навпаки, продовжує виконувати ті драконівські вимоги, внаслідок яких в України хочуть забрати землю. Перетворили країну на сировинну колонію, коли експортуємо, у світі ставимо перші рекорди щодо експорту дешевої робочої сили і сировини.

Німці під час війни наших остарбайтерів вивозили в теплушках і землю вивозили. Політика відповідного меморандуму МВФ робить те саме: забирають в України майбутнє — економічний розвиток, прогрес і можливість стати сильними. Посадили на наркоманську голку, аби лише не дати померти, але позбавити жодного шансу стати твердо на ноги і розвиватися. Тому підвищення цін на газ в Україні, тоді як вони падають у всьому світі, насамперед у Європі, де ми начебто купуємо цей газ, — доказ того, що ціни на газ в Україні несправедливі, неринкові і такі, що не відповідають реаліям.

Ми вимагаємо від Президента Зеленського, замість того щоб сліпо виконувати меморандум МВФ і добивати українську економіку, породжувати ще більшу бідність громад, скасувати рішення уряду про підвищення цін на газ і вимагати перегляду меморандуму з Міжнародним валютним фондом. Про що вони сьогодні будуть говорити в Брюсселі під час першого візиту Зеленського? Народ обговорює, на чому полетить Зеленський: економ-класом, бізнес-класом чи ще на чомусь. Та байдуже, на чому він полетить: хоч у багажному відділенні чи на мітлі, – важливо, про що він там говоритиме.

Що ми пропонуємо, щоб Президент обговорив у Брюсселі. Перше – продовження санкцій проти Росії за агресію проти України. Друге – перегляд торговельної частини Угоди про асоціацію, щоб

наші виробники могли додатково заробляти як мінімум 8 мільярдів доларів, щоб скасувати принизливі квоти, зокрема для наших вітчизняних сільгоспвиробників.

Третє – об'єднання зусиль для протидії будівництву...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

ЛЯШКО О.В. Третя тема, яку має порушити Президент Зеленський у Брюсселі, — це об'єднання зусиль Європи для протидії будівництву «Північного потоку-2», який позбавляє Україну 3 мільярдів доларів валютної виручки щороку, статусу транзитера і загрожує не лише енергетичній безпеці, а національній безпеці країни.

Ми дуже сподіваємося, що саме національні інтереси України Зеленський відстоюватиме в Брюсселі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, виступи від фракцій і груп завершено. Усі виступили, так? Перепрошую, ще заключний виступ від фракції «Народний фронт», і потім переходимо до питань порядку денного.

Будь ласка, Максиме Бурбак.

БУРБАК М.Ю., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів та осіб з інвалідністю (одномандатний виборчий округ № 204, Чернівецька область, політична партія «Народний фронт»). Шановні колеги, від фракції «Народний фронт» висловлюю щирі співчуття рідним Кирила Тлявова. Це невимовно важка втрата, кожному з нас бракне слів.

Національна поліція на відміну від колишньої міліції нічого не приховує і не приховуватиме, тому що нульова толерантність до підозрюваних у погонах, повна відкритість і відсутність кругової поруки. Усі необхідні первинні слідчі дії поліцією проведені включно із затриманням підозрюваних поліцейських. Усі матеріали передані до Державного бюро розслідувань для повного й об'єктивного розслідування. Процесуальне керівництво здійснюється Генеральною прокуратурою. Начальник поліції Київщини Дмитро Ценов, який несе відповідальність за дії підлеглих, подав у відставку і попросив для продовження служби перевести його в найтяжчі ділянки зони проведення

ООС. Винні у смерті п'ятирічного Кирила понесуть найжорсткіше покарання. Ще раз висловлюємо співчуття рідним.

Сьогодні Конституційний Суд визначатиметься щодо форми слухання справи про відповідність Основному Закону указу Президента про розпуск Верховної Ради України восьмого скликання. Фракція «Народний фронт» як ініціатор подання підкреслює, що жодних юридичних підстав для розпуску парламенту не було і немає.

На нашу думку, ідеться про факт свідомого порушення Конституції найвищою посадовою особою держави. Це дуже небезпечний прецедент. Якщо допустити порушення Конституції в такому питанні, як розпуск парламенту, завтра нехтування Основним Законом може стати систематичним.

Ми звертаємося до Конституційного Суду зважити на терміновість питання і розглянути наше звернення за пришвидшеною процедурою. Країна очікує на рішення суду в найближчий час. Призначення дочасних виборів всупереч Конституції вже спричинило витрачення бюджетних коштів. Усі, хто задіяний у підготовці виборів, планували, що парламентські вибори відбудуться в жовтні і будуть черговими, а не авралом на три місяці раніше в літній період. Тим паче, ще раз повторюю, законних підстав для розпусту Верховної Ради України не було і немає.

«Народний фронт» підтримувати законопроект про тимчасові слідчі комісії, яким пропонується урегулювати правовий статус і порядок діяльності тимчасових слідчих комісій та тимчасових спеціальних комісій, закріпити функції парламентського контролю та механізму імпічменту Президента. Можна сказати, що до цього Верховна Рада йшла всі свої вісім скликань, тому що процедури імпічменту досі не виписано в українському законодавстві. Конституцією України визначено, що імпічмент є особливою процедурою притягнення до відповідальності Президента України, але статтею 111 Конституції України передбачено лише підстави для проведення імпічменту Президента України в разі вчинення ним державної зради або іншого злочину.

Отже, на 28 році нашої держави дійшов час для затвердження процедури дочасного припинення повноважень Президента. Можна продовжити?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 30 секунд.

БУРБАК М.Ю. У демократичній державі процедура імпічменту повинна мати законодавчу основу. Ми підтримуватимемо законопроект про ТСК. Звертаюся до колег-депутатів: вибори — виборами, але роботу в сесійній залі треба продовжувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, виступи від фракцій і груп завершено.

У нас ще ϵ одна заява від фракції «Опозиційний блок» і депутатської групи «Партія «Відродження». Вони готові замінити її на виступ з трибуни і делегують слово для виступу Володимиру Литвину. Після цього перейдемо до розгляду першого законопроекту сьогоднішнього порядку денного. Будь ласка, пане Володимире.

ЛИТВИН В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 65, Житомирська область, самовисуванець). Шановні колеги, судячи з усього, перезмінка влади затягнулася, а це позначається на тому, що людьми абсолютно ніхто не переймається, їхніми проблеми ніхто не цікавиться. Безвладдя на місцях повністю домінує.

Простий приклад. Ємільчинський район Житомирської області. Внаслідок застосування з повітря хімічних речовин для оброблення полів щедро окропили села: Садки, Середи, Покощеве, Запруда, Просіка. Люди ні до кого не можуть догукатися, не кажучи про те, що пропали присадибні ділянки, але головне, вони стали себе дуже погано почувати, особливо діти й літні люди. Ані до місцевих, ані до центральних органів влади достукатися не можна.

Я звертаюся до Кабінету Міністрів України негайно відправити спеціалістів у сфері екології, доручити Національній поліції і Генеральній прокуратурі розслідувати всі ці факти, Міністерству охорони здоров'я вжити необхідних заходів для обстеження людей і надання їм допомоги. Це потрібно зробити негайно і абсолютно невідкладно. Це перше.

Друге питання. Зараз у школах завершується навчальний рік. Ми ходимо, вітаємо і будемо вітати діток, особливо зараз, у процесі передвиборної кампанії. Але давайте задумаємося над тим, що навчальний процес восени може не розпочатися, оскільки закони щодо оплати праці педагогічних працівників абсолютно не виконуються, зокрема стаття 61 Закону України «Про освіту». Комітет розглянув законодавчу ініціативу народних депутатів щодо внесення змін до Закону України «Про освіту» стосовно виплати педагогічним і науковопедагогічним працівникам щомісячної надбавки за престижність праці мінімум від 5 до 30 відсотків. Законом передбачається виключно 30 відсотків.

Я дуже просив би Голову, вас, шановні народні депутати, щоб ми розглянули і прийняли це рішення. Воно потрібно сьогодні, оскільки восени ϵ загроза того, що педагоги масово будуть відмовлятися приступати до навчального року.

Наостанок. Я прошу включити до порядку денного законопроект № 9406 про внесення змін до деяких законів України щодо безперебійного постачання електричної енергії суб'єктам господарювання, що надають комунальні послуги та коригування цін/тарифів на комунальні послуги. Це конче необхідно, оскільки ми отримаємо колапс.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колеги, ми можемо перейти до питань порядку денного. Я ще раз нагадую, що ми завершили попередній пленарний тиждень розглядом проекту Закону «Про сільськогосподарську кооперацію» (№ 6527) і також альтернативні до нього законопроекти. Надзвичайно важливий законопроект, який посилює і дає преференції малому та середньому виробникам сільськогосподарської продукції. Сподіваюся, що ми зможемо мобілізувати зал на його підтримку.

Зараз ми маємо виступи від фракцій, потім — виступи народних депутатів, заключне слово і голосування. Сподіваюся, за час нашого обговорення ми зможемо максимально мобілізувати зал для прийняття позитивного рішення.

Отже, я оголошую запис на виступи від фракцій щодо законопроекту N = 6527-д. Прошу провести запис.

Від Радикальної партії до слова запрошується Ляшко Олег Валерійович.

ЛЯШКО О.В. Минулими вихідними я був у рідному селі Лизівці на Луганщині, де зустрівся зі своїми земляками, зокрема із сім'єю Світлани та Володимира Тарасенків. Ця сім'я тримає 12 корів, не отримала ні однієї копійки державної підтримки. Куди вони не зверталися, ніхто нічого не дав: ані доїльного апарату, ані холодильної установки, ані дотації на корову. Самі намагаються заробити, крутяться, як прокляті, їздять до району, торгують, для того щоб заробити і прогодувати свою сім'ю.

Аналогічно я зустрічався із багатодітною сім'єю на Полтавщині, ця чудова сім'я тримає шість корів, і так само жодної підтримки. Землякам на Луганщині і сім'ї на Полтавщині я привіз по доїльному апарату. Але ми не можемо всім роздати по доїльному апарату, це має бути державна політика підтримки сільгоспвиробників. Що сьогодні в селі? Через одну хату розбиті вікна і пусті хати, за переоформлення своєї рідної хати треба заплатити космічні гроші, а потім дивуємося, чого людей немає в селі. Бо немає ані підтримки держави, ані роботи, ані корови.

Що пропонує нинішня влада? Те саме, що пропонувала попередня Порошенка, — це продати землю. Замість того щоб сім'ї Тарасенків дати дотації хоча б по 5 тисяч гривень на корову, доїльний апарат, холодильну установку, можливість продати свою продукцію, вони хочуть продати землю. У тому ж Білокуракинському районі на Луганщині люди здають молоко в Марківку, Бог знає куди возять те молоко, і заборгованість за здане молоко сягає близько 1 мільйона. Як прожити тій сім'ї, якій місяцями не виплачують ті нещасні 4 гривні за 1 літр молока? Як прогодувати свою сім'ю?

Зеленський сьогодні продовжує ту саму політику, що й Порошенко: продати землю, тому що цього вимагає меморандум з Міжнародним валютним фондом. Замість того щоб переглянути меморандум, щоб змінити державну політику і дати дотації нашим фермерам, цим сім'ям, які тягнуться з останніх сил і вірять в Україну, вірять в село, влада хоче забрати землю. Ми Порошенку не дали цього зробити, протягнути в парламенті продаж землі, ми не дамо зробити цього й Зеленському.

Я хочу попередити українців: наступні парламентські вибори — це бій за землю, кому належатиме українська земля. Зеленський, Порошенко і вся ця компанія латифундистів хочуть продати землі іноземцям. Продаж землі іноземцям — це продаж України, це продаж українських селян, це відсутність корів у селі і відсутність українського села. Ми пропонуємо альтернативу. Ми йдемо до парламенту, щоб виграти цей бій і не дати продати землю іноземцям, повернемо в село життя, людей...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. До слова запрошується представити позицію фракції «Батьківщина» народний депутат Юрій Одарченко. Будь ласка.

ОДАРЧЕНКО Ю.В., член Комітету Верховної Ради України з питань будівництва, містобудування і житлово-комунального господарства (одномандатний виборчий округ № 183, Херсонська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, я депутат, обраний від Херсонської області, і можу зараз чітко розповідати про наслідки того, що відбувається сьогодні на селі.

Зараз багато кажуть про те, що начебто дуже позитивні зміни від децентралізації, що це дало шалений розвиток селу. Проте думаю, що ті, які це доповідають, не досліджують цього питання, і по суті, це лише пропагандистські заяви, в основі яких немає жодного економічного аналізу. Це ніяка не децентралізація, а відбувається укрупнення сільських рад, знищення української поселенської мережі. Що робиться на тілі знищення цієї поселенської мережі? Люди, які працюють на селі, які мають земельні паї, змушені здавати їх за зовсім мізерні кошти латифундистам.

Я навмисно взяв для виступу у Верховній Раді договори, які укладені на оренду земельних ділянок, з яких ми бачимо, що 1 тисячу гривень за гектар зрошувальних земель у Херсонській області платять латифундистам. Є договори, які підписані на 199 років. Це зводиться до того, що людина на селі жебракує внаслідок того, що держава

немає жодної політики, пов'язаної з тим, як дати можливість заробити селянину. І кооперація, на наше переконання, дуже серйозний метод, щоб люди могли отримувати більше коштів.

Я можу привести простий приклад. Херсонщина, Голопристанський район, де вирощується картопля. Людина, яка здає в оренду, отримує з гектара 1 тисячу гривень. Якщо вона вирощує картоплю, то може отримувати до 30-50 тисяч гривень з гектара. Виходить, що держава усвідомлено не проводить політики, спрямованої та те, щоб розвивати кооперацію, щоб люди могли об'єднатися, отримати фітосанітарний паспорт і продавати цю картоплю, наприклад, на експорт. Якщо на експорт, то це вже не 30-50 тисяч, як в Україні, це вже 100 тисяч прибутку. Тому розвиток кооперації — це дуже важлива тема, яка дасть можливість сільському населенню отримувати не 1 тисячу гривень за гектар, а 20-30 тисяч гривень прибутку, якщо вони об'єднаються.

Свого часу Юлія Тимошенко започаткувала серйозний рух до кооперації. Було створено молочні кооперативи, вони й сьогодні працюють на Херсонщині. Але, на жаль, держава не проводить жодної роз'яснювальної роботи, яка давала б змогу людям об'єднуватися і отримувати справжні, заслужені прибутки від своєї діяльності на землі.

Ми переконані в тому, що це відбувається на угоду латифундистам, які сьогодні зацікавлені в тому, щоб селянин здавав за 1 тисячу гривень в оренду земельну ділянку, а великі агромонополії вирощували технічні культури, не розвиваючи інфраструктури села.

Тому, на наше переконання, децентралізація в такому вигляді, ставлення до кооперативів лише свідчать про те, що попередня влада руйнувала село, знищувала поселенську мережу.

Закон про сільськогосподарську кооперацію дасть можливість селянам отримувати справжні прибутки, це позитивний рух. Ми його підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Юрію.

Від фракції «Об'єднання «Самопоміч» запрошується народний депутат Семенуха. Пане Романе, ви представите позицію вашої політичної сили з місця. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С., член Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги, нарешті ми дійшли до розгляду цієї важливої законодавчої ініціативи. Адже сьогоднішнє законодавство не дає можливості ефективно використовувати модель кооперації. 50 відсотків існуючих кооперативів взагалі не працюють, а ті, що працюють, не є ефективними.

У кооперативному русі, вдумайтеся, сьогодні в Україні задіяно 7 сотих відсотка. Через абсурдність положень, жорсткі вимоги, розподіл учасники не вбачають жодного сенсу засновувати нині кооперативи. Тому ці об'єднання насправді не мають і суттєвого впливу на аграрний сектор. Але ж сама ідея фермерських господарств полягає в розвитку самоврядування, у примноженні статків громад, економії ресурсів членів таких кооперативів і насамперед захисту економічних інтересів учасників кооперативів.

Чинний Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» обмежує діяльність кооперативів, зокрема обслуговуючих. Операції можна здійснювати лише членами кооперативу, право власності на продукцію та її реалізацію від імені кооперативу заборонено. Здійснення виплат на паї та їх повернення в разі ліквідації взагалі неможливе. Тобто можливості для ринку сьогодні у кооперативів дуже обмежені.

Законопроектом № 6527-д запроваджується принципово нова система сільськогосподарських кооперацій. Закладений у текст проекту принцип управління кооперативом відповідає принципам кооперації Міжнародного кооперативного альянсу. Думаю, що це, справді, якісна база і для українського законодавства.

Норми законопроекту залишають два типи розподілу кооперативів: виробничий та обслуговуючий. Бо кінцева мета — це відкриття нових ресурсних можливостей для кооперативів, наприклад, створення спільних фондів розвитку, розширення кола осіб, з якими можна співпрацювати.

Проте законопроект містить певні ризики, зокрема, ухвалення його може створити умови для оптимізації сум сплати єдиного соціального внеску та податку на доходи фізичних осіб. Зокрема, члени кооперативу також отримують кооперативні виплати за трудову

участь. Розмір таких кооперативних виплат визначається пропорційно до трудової участі члена кооперативу в порядку, визначеному правилами внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу.

Шановні колеги, тобто трудові відносини фактично можуть підмінятися кооперативними. Внаслідок цього кооперативні виплати виводяться з бази нарахування ЄСВ та ПДФО і не включаються до розрахунку загального місячного оподаткованого доходу.

Тому я думаю, що профільний комітет зобов'язаний усунути ці ризики під час підготовки до другого читання, а в першому читанні, безумовно, законопроект N = 6527-д заслуговує на підтримку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам, шановний колего.

До слова запрошується Віктор Пинзеник, який представить позицію фракції «Блок Петра Порошенка».

ПИНЗЕНИК В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! Очевидно, в цьому залі немає людини, яка не підтримала б ідею розвитку кооперативного руху в Україні. Це важливий інструмент для розвитку українського села. Проте тут є деякі норми, які надзвичайно турбують мене і можуть перетворити кооперативи в офшори, лише не десь там уже на островах, а в нашій рідній Україні.

Я хотів би звернути увагу на ті норми, які стосуються оподаткування, які згадав попередній промовець.

Перша норма. Наявність широкого тлумачення норми «кооперативні виплати за трудову участь». Якщо ми вдумаємося, то за трудову участь єдина виплата, яка має бути, — це заробітна плата. Наявність норми «виплати за трудову участь» має логіку, бо відповідно до норм законодавства виплати за трудову участь не підлягають оподаткуванню, тобто не виплачується ЄСВ до Пенсійного фонду, не виплачується прибутковий податок, не виплачується військовий збір. Як ви думаєте, де завтра з'являться працівники деяких великих українських агрохолдингів, які будуть отримувати не заробітну плату, а щось інше?

Я хочу зробити комплімент на адресу аграрного комітету. Він почув застереження, про які я говорив, і готовий реагувати на них, причому реагувати вже в першому читанні, якщо ви пам'ятаєте виступи наших колег з аграрного комітету.

Єдине прохання, яке я хочу прокоментувати. Навіть у базовому законі ϵ проблема, і відсилку щодо виплат за трудову участь, щоб вони регулювалися нормами внутрішнього розпорядку, треба уточнити, бо, якщо це будуть регулярні виплати, це нічого не міня ϵ .

Друга норма, яка мене також турбує, — це розподіл прибутку між учасниками кооперативу. Тут має діяти дуже просте правило: якщо прибуток спрямовується на розвиток кооперативу, немає застережень щодо звільнення від оподаткування такого прибутку, але якщо прибуток розподіляється між учасниками кооперативу, а цей прибуток звільнений від оподаткування, — це офшорна схема, і я прошу її не допускати.

Якщо аграрний комітет підтримає в остаточному висновку ці позиції для врахування вже як доручення до другого читання і в першому читанні ми їх зафіксуємо, я прошу колег підтримати законопроект № 6527-д.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за висловлену позицію.

Зараз до слова запрошується народний депутат Максим Бурбак, який представить позицію «Народного фронту». Потім — народний депутат Ничипоренко.

Будь ласка.

БУРБАК М.Ю. Шановні колеги, фракція «Народний фронт» підтримуватиме цю законодавчу ініціативу, адже нашому селу для того, щоб воно розвивалося, потрібен розвиток кооперації. Пам'ятаю, як у 2010 році був головою комісії з питань агропромислового розвитку Чернівецької обласної ради, і вже тоді ми проводили численні зустрічі з фермерами, яким говорили, що треба створювати обслуговуючі кооперативи.

Мій виборчий округ № 204, в якому головним видом сільськогосподарської діяльності є вирощування яблук: Хотинський Сокирянський, Кельменецький райони. Хочу сказати, що сталося: у 2017 році ціна на яблука для переробки становила 7 гривень за

1 кілограм, а у 2018 році вона вже становила 70 копійок. Це ж які збитки були для селян, які не змогли отримати справедливої ціни за вирощену продукцію.

Тому я особисто звернувся до Антимонопольного комітету, щоб він невідкладно розглянув питання, можливо, картельної змови підприємств-переробників із свідомим заниженням ціни, щоб селяни не змогли отримати гідної ціни за вирощений урожай. Якщо вони були б об'єднані в кооперативи, певно, не сталося б так, що великі аграрні виробники і переробники могли диктувати свої ціни.

Окремо хотів би сказати, що ϵ й інші проблеми в нашому селі — це сплата за паї. Зараз люди масово розривають угоди оренди паїв з тим, щоб суттєво підвищити ціну за пай. Треба, щоб люди отримали справедливу і гідну ціну й могли жити.

Тут один з колег сказав, що реформа з децентралізації влади в країні була провальною. Я вважаю, що це одна з найяскравіших реформ, які були підтримані й урядом Арсенія Яценюка, і нашою Верховною Радою.

Наведу окремі цифри. Коли Сокирянська об'єднана територіальна громада прийняла рішення про об'єднання на два населені пункти — Сокиряни і Коболчин, — бюджет становив 7,5 мільйона гривень. Місяць тому я був присутнім на звіті голови ОТГ Василя Равлика, він зауважив, що бюджет 2018 року становив 63 мільйони гривень. Ось вам цифри: 7,5 і 63. Це що, не розвиток громади?!

Наступне питання. Урядом Гройсмана було прийнято рішення щодо безкоштовної передачі земель сільгосппризначення за межами населених пунктів. Так ось, коли ми зібрали сільських голів і голів ОТГ і сказали, що уряд передасть вам землю, ніхто не вірив. Це був січень 2018 року. У грудні 2018 року ми прозвітували: землю передали всім ОТГ в Чернівецькій області — 7,5 тисячі гектарів. Це додаткові ресурси надходження до бюджетів сільських громад.

Тому реформа децентралізації влади ϵ однією з найяскравіших реформ. Ще раз хочу сказати, що Верховна Рада повинна всіляко підтримувати сільського виробника.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Максиме.

До слова запрошується народний депутат пан Ничипоренко. Йому передає слово депутатська група «Партія «Відродження». Будь ласка.

НИЧИПОРЕНКО В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 199, Черкаська область, самовисуванець). Добрий день! Шановні колеги, я зараз не розповідатиму про цей законопроект, тому що попередні промовці вже дуже докладно сказали про те, наскільки він необхідний.

Я хочу звернутися до вас від імені аграріїв. Сьогодні в Києві відбувається з'їзд Всеукраїнської аграрної ради. Щоб ви усвідомлювали, це понад 1,5 тисячі сільськогосподарських підприємств. Вони попросили, щоб я вам передав таке послання.

«Шановні депутати, у нас до вас дуже велике прохання — зараз забути про вибори, хоча б на 30 хвилин, і підтримати цей важливий законопроект, який необхідний аграріям. Це нам дасть можливість відійти від диктату зернотрейдерів, створити нормальні ціни всередині України. Ми довго чекали на цей законопроект. Ми вдячні аграрному комітету, який підтримав, і ми разом спільно з ним розробили цей проект. Тому звертаємося з великою повагою до всіх народних депутатів, будь ласка, підтримайте цей законопроект».

Шановні колеги, я вам передав слово в слово те, про що мене попросили аграрії. Хочу нагадати, що скоро, не сьогодні-завтра, я думаю, майже кожен з нас поїде в наші округи і буде дивитися людям в очі і відповідати на ті запитання, які стосуються не політики, а повсякденного життя.

Ще в мене прохання до Ірини Володимирівни і Андрія Володимировича. Ірино Володимирівно, будь ласка, прохання від аграріїв. Перед тим як ви будете ставити це питання на голосування (тому що аграрії розуміють, що переважна більшість депутатів готова підтримати цей законопроект), будь ласка, давайте поставимо на рейтингове голосування, побачимо, чи вистачає людей у залі. Щоб не вийшло так: усі готові цей законопроект підтримати, але голосів не вистачить. Тобто, будь ласка, проведіть це питання організаційно.

Дякую, шановні колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. На жаль, немає в нас такого функціоналу, щоб під час уже розгляду законопроекту ставити його на рейтингове голосування. Але ми закличемо всіх депутатів повернутися до сесійної зали.

Колеги, у нас завершилися виступи від депутатських фракцій і груп. Я нагадую, ми розглядаємо цей законопроект за повною процедурою. Тому зараз я прошу народних депутатів України записатися на виступи. Колеги, давайте зробимо так, залежно від кількості депутатів у залі ми дамо на це 9 хвилин чи 15, для того щоб максимально... (Шум у залі).

Шановний пане Литвин, дуже дякую вам як великому виконавцю Регламенту всіх часів і народів за цю підказку. Не перекрикуйте мене. Шановний пан Литвин вимагає поставити 15 хвилин. Будь ласка, прошу записатися. Регламент дає від 9 до 15 хвилин. У нас буде 15 хвилин на вимогу народного депутата, знавця Регламенту, який раніше завжди його дотримувався, коли був спікером Верховної Ради України.

Я дам вам слово на репліку 1 хвилину відповідно до Регламенту після всіх виступів, пане Литвин. Ви розкажете нам, як ви дотримувалися Регламенту, у тому числі під час голосування мовного закону і Харківських угод.

До слова запрошується пан Івченко. Будь ласка.

ІВЧЕНКО В.Є., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, я хочу приєднатися до колеги і ще раз закликати всіх проголосувати за вкрай важливий законопроект. Ми вже казали про те, що це фактично останній етап трансформації аграрного сектору, якщо аграрний устрій будується саме на сімейних фермерських господарствах.

Я вам наводив приклад, що 250 тисяч кооперативних підприємств, де фактично об'єднано 161 мільйон осіб, — це лише в країнах ЄС. Вони працевлаштували 5,5 мільйона людей. У таких країнах, як Фінляндія, Швеція і Японія сільськогосподарською кооперацією охоплені майже 100 відсотків фермерських господарств. У Франції, Німеччині — близько 80, у Сполучених Штатах Америки — 30 відсотків. Товарообіг таких кооперативних об'єднань понад 120 мільярдів.

Колеги, кооперація допоможе фермерським чи одноосібним селянським господарствам об'єднатися, і на цьому об'єднанні вони зможуть отримати найкращу ціну. Через ці кооперативні об'єднання вони зможуть будувати собі елеватори, сховища для зберігання, вони можуть об'єднуватися в кооперативні союзи і в такий спосіб даватимуть фінансову підтримку своїм членам і господарствам.

Шановні колеги, те, що сказав Пинзеник, правильно. Нам головне — не перетворити сільськогосподарську кооперацію в такі квазіструктури, які будуть ухилятися від податків, бо головні податки за трудову участь — фактично заробітна плата — це плата за доходи фізичних осіб (ПДФО і ЄСВ). Це базові податки — ПДФО, які надходять до місцевих бюджетів, а ЄСВ формує Пенсійний фонд. Нам потрібно не допустити, щоб ухилялися від податків саме сільськогосподарські кооперативи. Я пропоную, щоб ми з поправками те, що говорили пан Лабазюк і пан Пинзеник, обов'язково підтримали. А ми як депутати аграрного комітету надамо свої поправки і відпрацюємо безпосередньо ті речі щодо входження в кооператив, виходу з кооперативу, колективне управління майном кооперативу, один член — один голос, розподіл прибутків і таке інше. Колеги, давайте хоч раз згуртуємося і приймемо реально фермерський закон.

Наостанок скажу, що уряд Юлії Тимошенко в 2005 році саме започаткував кооперативний рух. Було виділено колосальну кількість коштів, до 7 мільярдів. На жаль, уряд Азарова знехтував ці позиції. Але давайте працювати і відновлювати ту аграрну політику, яка буде проводитися на користь українського села і розвитку сільських територій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, я хочу апелювати до народних депутатів України, що за 14 хвилин відбудеться голосування. Будь ласка, прошу повертатися до сесійної зали, у нас ще кілька виступів і репліка.

Будь ласка, зараз до слова запрошується народний депутат Барна.

БАРНА О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (одномандатний виборчий округ № 167, Тернопільська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Христос Воскрес! Шановні депутати! Вельмишановний український народе! Законопроект про кооперацію дуже слушний

і надзвичайно потрібний, особливо, якщо взяти до уваги приклад: 80 років тому за ініціативою Андрія Шептицького була створена кооперація, яка могла об'єднати українських селян проти дії польського панства, і вони могли не лише вижити, а й бути поза конкуренцією, вийти на ринки Європи і Америки. Але поряд з тим нам варто зауважити про ті ризики, які можуть бути в цьому законопроекті, зокрема щодо утаємничості й нечистоти сплати податків, про що, справді, зауважив справедливо пан Віктор Пинзеник. Це перше.

Другий момент. Непередбачувані умови щодо обмеження сільськогосподарських угідь і площ.

Третій момент. Питання не дає можливості в даному законопроекті унеможливити розвиток розширення площ для агрохолдингів. Бо в такий спосіб, маніпулюючи таким законом та іншими, можна зробити цей законопроект не для розвитку українського села, а більше для пріоритетності розвитку і так великих агрохолдингів, чим відповідно буде зведено нанівець існування українського села. Тому дуже поважна і потрібна річ для того, щоб передати українську землю саме селянам, щоб дати роботу на українській землі її власникам, щоб українська земля давала прибуток і достаток саме українським родинам, які живуть на селі, а не агрохолдингам. Щоб у подальшому не допустити розпродаж і дерибан української землі під тим чи іншим виглядом, ми повинні доопрацювати цей законопроект, конкретизуючи ті факти, що кооперація повинна об'єднувати саме фізичних осіб — селян, які ϵ мешканцями сіл і на них буде спрямований цей законопроект. Щоб їхня спільна праця давала достаток саме простим українським селянам і піднімала українські громади.

Поряд з тим варто вирішити і питання про недопущення в подальшому створення ринку землі, особливо в цих умовах зубожіння українського села, де будь-хто зможе продати або схоче продати українську землю, незважаючи ні на громадянство, ні на капітали.

Але також слід зауважити, що будь-який український фермер, навіть самодостатній, навіть на Тернопільщині, не буде конкурентоздатний проти китайського чи арабського, чи будь-якого іншого капіталу. Отож, ми повинні робити все для того, щоб українська земля приносила достаток українським родинам, створювали робочі місця. Маємо зробити все, щоб унеможливити збільшення земельних площ у агрохолдингів.

Дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

До слова запрошується народний депутат Спориш, якому передає право на виступ його колега Юрик. Будь ласка.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). Вінниччина. Звичайно, ми вже практично другий день обговорюємо ці три законопроєкти про сільськогосподарську кооперацію. Мабуть, це добре, що ми ще обговорюємо, бо бачимо, що для того, щоб зараз ставити питання на голосування, у залі досить мала кількість народних депутатів. Дуже хотілося б усе-таки, щоб ми його просто проголосували, тому що це насправді перспектива розвитку наших фермерів.

Ми сьогодні говоримо про кооператив як об'єднання простих фермерів, про те, щоб усе-таки вони могли на рівні з великими агрохолдингами працювати, щоб їм було те саме повернення ПДВ і таке інше, але ми бачимо, що навпаки: великі агрохолдинги отримують усе, а прості фермери цього не мають. Звичайно, насамперед і потрібно було це законодавче врегулювання.

Тому оці три законопроекти, на мою думку, дійсно, треба об'єднати, і ми всі разом повинні проголосувати за комітетський законопроект № 6527-д. Чому? У всіх законопроектах суть майже однакова, але знову-таки, як уже було сказано, це порядок набуття, припинення членства, розподіл майна, доходів. Найбільше ми почули це в комітетському законопроекті № 6527-д. Тому думаю, що створення сільськогосподарських кооперативів — це, дійсно, набуття європейського рівня розвитку. Це те, що у Європі вже є десятиліттями, ми до цього йдемо і повинні йти впевнено, щоб усе-таки сільськогосподарські кооперативи в нас запрацювали, щоб не було такої статистики — 1 відсоток, а так, як у Європі, 60, 70, 80 відсотків. Я думаю, насамперед у цьому ми побачимо нові робочі місця, заробітну плату, і дав би Бог, щоб ми змогли цей законопроект прийняти сьогодні у другому читанні.

Ми почули найголовніше — це про право виходу і повернення своїх внесків. Якщо людина хоче вийти із сільськогосподарського кооперативу без судових рішень, то все це виписано у цьому законопроекті. Знову-таки дуже слушні зауваження Віктора Пинзеника, я їх

поділяю. Звичайно, коли ми вже будемо голосувати, то повинні звернути на них увагу.

Закликаю весь зал проголосували саме за комітетський законопроект.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, через 6 хвилин відбудеться голосування, і я прошу всіх голів фракцій запросити народних депутатів до залу. Через 6-7 хвилин ми перейдемо до прийняття рішення. Я прошу всіх максимально мобілізуватися, щоб ми змогли вийти на позитивне рішення.

Дякую.

До слова запрошується Бандуров Володимир Володимирович. Бандуров передає слово для виступу Литвину.

ЛИТВИН В.М. Шановні народні депутати, ми обговорюємо вкрай актуальне питання, і доводити, чому воно актуальне, немає підстав. Але виникає одна проблема: ми говоримо про те, що, очевидно, уже людям не належить, я маю на увазі землю.

Дуже правильно пролунала теза про те, що повертають право розпоряджатися землею об'єднаним територіальним громадам. Але зверніть увагу на те, що це право передали тоді, коли землі забрали, які були вільні, і передали в оренду на 49 років багатьом підприємствам, підприємцям, точніше кажучи, ділкам, які жодного стосунку до територій не мають.

Я наведу простий приклад. У Новоград-Волинському районі, що на Житомирщині, голова районної державної адміністрації таємно за власним підписом передав тисячі гектарів земель, які належать колективам, громадам, на 49 років в оренду під 3 відсотки сплати. До речі, цей голова районної державної адміністрації належав до правильної партії — БПП. Зараз, напевно, це буде називатися — європейська, як там, ініціатива чи перспектива, чи «Європейська солідарність». Жодної відповідальності не поніс. Коли йому висловили недовіру, то Президент спромігся звільнити його за власним бажанням. То що нам, шановні колеги, насамперед треба зробити? Провести інвентаризацію

земель і розібратися, кому, скільки, якої землі належить, і повернути все, що незаконно вкрадено в людей. Бо працювати на цій землі, очолювати ці кооперативи, організовувати їх мають переважно люди, які знають цю землю, територію, цих людей і їхні проблеми. А в нас у що перетворилося? Заїжджі заїди, які для того, щоб успішно рейдерувати на цій землі, почергово записуються у правильні політичні партії. Вони мають відповідне політичне прикриття. Зараз, правда, бігають усі в нову політичну партію, у тому числі рейдери, яких люди дуже добре знають. Вони хочуть отримати політичний прапор.

Тому очевидно, нам треба ставити питання таким чином, щоб ми не підходили до села як до економічної категорії, а розуміли, що це сутність, зміст життя українства, і заодно, щоб розв'язувалися проблеми, які пов'язані з тими, що печуть людям на землі.

Пропозиція. Давайте мобілізуватися, шановні колеги, як нас часто закликають до цього. Приймемо один із законопроектів, очевидно, доопрацьований у першому читанні, а потім зробимо все, щоб ми зрозуміли, скільки землі ϵ , кому вона належить, яка вартість цієї землі...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, прошу всіх заходити до залу. Голови фракцій, прошу максимально мобілізувати особовий склад для прийняття рішення.

Зараз заключний виступ народних депутатів — Мельничук Сергій Петрович. Потім заключне слово від комітету, і голосуємо. Зараз ще Мельничук.

Будь ласка, 2 хвилини.

МЕЛЬНИЧУК С.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Добрий день, громадяни України, шановні колеги, головуючий! Законопроекти, які зараз представлені в даному блоці, дійсно, потрібно було приймати набагато раніше, і сільська кооперація — дуже важливе питання для аграрної країни, якою стала зараз Україна. Ту землю, яку нам дав Бог, потрібно правильно обробляти, правильно використовувати на благо нації, щоб саме українець був власником, щоб вирощував, кормив не лише себе, а й своїх сусідів, якщо є така можливість.

Що ми наразі бачимо. Дійсно, землі не обліковано, не оцінено. Зі зміною влади рейдери перепродають підприємства під «кришею» МВС, СБУ, прокуратури. Одні й ті самі особи беруть участь у цьому перерозподілі. Страждає українське село.

Найголовніше, коли ми будемо розглядати ці питання, захистити українського селянина, українського кооператора. Тому що фактично ті схеми, які зараз ϵ на ринку: латифундисти крадуть прибутки, зернотрейдери крадуть прибутки, до бюджету не доходять мільярди доларів, саме доларів, тому що ми експортуємо дуже багато сільськогосподарської продукції.

Під час розгляду цього законопроекту ми повинні передбачити, щоб він мав бути об'єднаний, щоб був правильний розподіл. Тому що ми маємо не лише зернові культури вирощувати, а й розвивати птахівництво і тваринництво, щоб це було пропорційно, тоді сільське господарство розвиватиметься правильно.

Отже, вперед, такий закон потрібен селянам. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, ми можемо переходити до прийняття рішення. Зараз із заключним словом від комітету виступить Петро Юрчишин, для стенограми скаже пропозиції від комітету, після чого ми переходимо до голосування.

Колеги, я бачу багато пустих місць. Подивіться, кого немає, запросіть до залу.

Голови фракцій, запросіть усіх депутатів до залу.

Будь ласка, пане Петре, 3 хвилини, і після голосуємо.

ЮРЧИШИН П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин (одномандатний виборчий округ № 13, Вінницька область, самовисуванець). Шановний Голово, шановні народні депутати! Сьогодні ми розглядаємо вкрай важливий законопроект про сільськогосподарську кооперацію. Тому Комітет з аграрної політики та земельних відносин своїм рішенням рекомендує Верховній Раді прийняти його за основу.

Прийняття такого закону сприятиме утворенню сільськогосподарських кооперативів, збільшить їх ринкові частки у виробництві та реалізації сільськогосподарської продукції.

Колеги, зараз я для стенограми зачитаю поправки, які 30 травня 2019 року під час виступу озвучив співавтор законопроекту народний депутат України Сергій Лабазюк.

Перше. Друге речення частини третьої статті 26 законопроекту викласти в такій редакції: «Розмір таких кооперативних виплат визначається за результатами фінансового року пропорційно до трудової участі члена кооперативу у порядку, визначеному рішенням вищого органу управління кооперативом».

Тобто фактично відтворити підхід, який закріплений чинним законодавством.

Друге. Доповнити статтю 27 законопроекту новою частиною такого змісту: «У сільськогосподарському кооперативі, який діє без мети одержання прибутку, виплат на паї не здійснюється».

Тобто зняти можливість двочитань у цій частині.

Шановні народні депутати, як можна не любити село, адже село — це колиска нашої держави. Умре село — умре держава. Тому потрібно сприяти селу, селянам створювати робочі місця, кооперативи, які дадуть можливість об'єднатися і виступити в будь-який супротив великим підприємствам і створять робочі місця, де пропорційно буде розподілятися частка, де будуть сьогодні створювати великі ферми, на яких зможемо отримати великий і якісний надій молока. Я вас закликаю підтримати село.

Шановні колеги, прошу врахувати позицію народного депутата Пинзеника, який у своєму виступі як розумний, грамотний економіст розказав, що селу потрібно економічне зростання.

Друзі, прошу вас вирішити це питання і всіх підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайняти робочі місця.

Хочу наголосити, що я ставитиму на голосування з тими поправками, які озвучив для стенограми представник комітету. Він також врахував поправки і Лабазюка, і Пинзеника. Вони були озвучені для стенограми, і, власне, з таким формулюванням я ставитиму першим на голосування комітетський законопроект. Прошу підготуватися до голосування. В обговоренні ми побачили, що всі фракції підтримують цей законопроект. Зараз просто важливо бути на робочих місцях і голосувати.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про сільськогосподарську кооперацію» (№ 6527-д) з поправками, які озвучив для стенограми представник комітету Петро Юрчишин, за основу. Кожен голос має вагу. Прошу підтримати. Голосуємо, колеги.

(3a) - 211.

Не встигли.

Колеги, увага! Не виходьте із залу. Прошу повідомити секретаріат Верховної Ради, щоб усі депутати з кулуарів зайшли до залу. Я прошу всіх зайти до залу.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах. Подивіться, кого немає поруч.

«Блок Петра Порошенка» — 58, «Народний фронт» — 46, «Опозиційний блок» — 16, «Самопоміч» — 10, Радикальної партії Олега Ляшка — 17, «Батьківщина» — 12, «Воля народу» — 10, «Партія «Відродження» — 12, позафракційні — 30 .

Підійшли кілька людей, я поставлю зараз на повернення. Колеги, будь ласка, займіть робочі місця під час голосування. Отже, прошу кожного брати участь у голосуванні. Спочатку я поставлю на повернення, а потім повторно — за основу. Готові, так?

Прошу всіх підготуватися. Я ставлю на голосування першу пропозицію: повернутися до розгляду законопроєкту № 6527-д. Прошу проголосувати за повернення. Голосуємо, колеги. Кожен голос має вагу. Прошу підтримати. Голосуємо за повернення, за пропозицію комітету.

(3a) - 213.

Я ще раз поставлю. Депутати заходять до залу (*Шум у залі*). Мобілізацію оголошую, правильно.

Колеги, я прошу під час голосування бути на робочих місцях. Нам бракує всього кілька голосів. Я звертаюся і до авторів законопроекту, і до авторів поправок: будь ласка, заходьте, сідайте, подивіться, кого немає. Хто не голосував, візьміть участь у голосуванні. Готові, так?

Отже, колеги, я ставлю на голосування пропозицію... (Шум у залі). Я почекаю, поки картку...

Прошу брати участь у голосуванні. Отже, готові, так?

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до законопроєкту № 6527-д. Голосуємо уважно, кожен голос має значення. Прошу підтримати, колеги, голосуємо за повернення. Голосуємо, підтримуємо.

((3a)) - 226.

Повернулися. Але не всі голосують. Ваша фракція ж голосує. Колеги, займіть робочі місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про сільськогосподарську кооперацію» (№ 6527-д) з поправками, які озвучив для стенограми Петро Юрчишин, за основу з техніко-юридичними правками. Прошу підтримати, колеги. Кожен голос має вагу, дуже уважно голосуємо, підтримуємо, колеги. Прошу проголосувати.

(3a) - 233.

Рішення прийнято.

Колеги, увага, послухайте мене! Наступні законопроекти дуже короткі і об'єднуючі. Давайте їх проходити швидко, лишайтеся у залі. Вони, справді, об'єднуючі. Колеги, не виходьте із залу.

На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до статті 133¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за безпідставну відмову в пільговому перевезенні окремих категорій громадян».

Прошу підтримати розгляд законопроекту за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Не виходьте із залу, колеги. Голосуємо за скорочену процедуру.

(3a) - 139.

А в чому річ, колеги? Хто не підтримує? Я прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою. Це простий, об'єднуючий законопроєкт.

Прошу всіх підтримати розгляд за скороченою процедурою. Голосуємо. Це технічний законопроект. Там зміна одного речення, колеги. Підтримайте.

(3a) - 139.

Колеги, я ще раз повернуся. У законопроекті змінюється одне речення. Ми можемо його розглядати годину і потім просто не проголосуємо. Я прошу всіх підтримати. Покажіть по фракціях і групах. Я прошу всіх підтримати, це буде правильно, колеги. Прошу підтримати розгляд за скороченою процедурою. Прошу проголосувати Голосуємо за скорочену. Ну, для чого так?

(3a) - 145.

Колеги, зараз поставлю ще раз.

Я нагадую, ми сьогодні розглядаємо проект закону про тимчасові слідчі комісії, нам треба швидко пройти порядок денний. Я прошу вас підтримати. Ми затягуємо час безпідставно. У законопроекті зміна одного речення. Я не розумію вашої логіки, я не розумію тих, які місяцями вимагали розгляду законопроекту про ТСК, а зараз ми відтягуємо його розгляд.

Підтримайте, колеги! Це правильно, це справедливо. Я прошу мобілізуватися і підтримати розгляд законопроекту № 10004 за скороченою процедурою. Підтримайте, голосуємо. Прошу підтримати. Уважно голосуємо.

(3a) - 150.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду законопроекту № 10004. Запрошую до доповіді Третьякова Олександра Юрійовича. Підготуватися до співдоповіді Кожем'якіна Андрія Анатолійовича.

Від комітету виступить Максим Бурбак. Так, голова комітету підтверджує.

Будь ласка, Максиме Бурбак.

БУРБАК М.Ю. Шановні депутати, законами «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» та «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» особам з інвалідністю внаслідок війни, учасникам бойових дій, у тому числі учасникам АТО, особам з інвалідністю І, ІІ груп та дітям з інвалідністю передбачено право на пільговий проїзд. Кодексом України про адміністративні правопорушення передбачена відповідальність водіїв транспортних засобів та громадян — суб'єктів підприємницької діяльності за безпідставну відмову від пільгового перевезення таких осіб.

На сьогодні розмір адміністративного штрафу становить вісім неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, або 136 гривень. Такий незначний розмір штрафу дає можливість автоперевізникам відмовляти відповідним категоріям осіб у пільговому перевезенні. Тому члени Комітету у справах ветеранів та осіб з інвалідністю вийшли з ініціативою збільшити розмір такого штрафу до 150 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. На сьогодні це 2 тисячі 550 гривень.

Прошу підтримати законопроект та прийняти його за основу.

Коротко скажу. Зараз штрафують на 136 гривень, і цим дають можливість безпідставно відмовляти нашим атовцям у пільговому проїзді. Ми вважаємо, що треба збільшити цей штраф до 2 тисяч 550 і перевозити наших захисників.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До співдоповіді запрошується Кожем'якін Андрій Анатолійович.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до статті 133¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за безпідставну відмову в пільговому перевезенні окремих категорій громадян» (№ 10004).

Проект має на меті мінімізувати випадки безпідставної відмови водіїв від передбаченого законом пільгового перевезення громадян шляхом внесення змін до частини сьомої статті 133¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Пропонується збільшити санкції за безпідставну відмову від пільгового перевезення громадян зі сторони водіїв автомобільних транспортних засобів, громадян — суб'єктів підприємницької діяльності до 150 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто 2 тисячі 550 гривень. Наразі розмір штрафу сьогодні становить, всього-на-всього, 136 гривень.

Комітет на своєму засіданні 27 лютого цього року одностайно ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в першому читанні прийняти законопроект за основу.

Якщо не буде в залі заперечень, то члени комітету рекомендують його прийняти і в цілому як закон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу провести запис на виступи в обговоренні: два - за, два - проти.

Від фракції «Батьківщина» до слова запрошується Іван Крулько. Він передає слово Сергію Євтушку. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, щойно автори законопроекту і голова комітету Андрій Кожем'якін чітко розповіли, що цей законопроект не надто складний і великий, і стосується він лише того, що як водіями, так і власниками автотранспорту, які перевозять мешканців — громадян пільгових категорій, часто відбувається зловживання, коли вони просто не беруть до уваги закон України, який визначає, що особи пільгових категорій повинні користуватися транспортом безкоштовно, тому вводиться санкція.

Якщо на сьогодні говорити про те, що 136 гривень — це санкція, передбачена в чинному законі, то, звісно, таких порушень буде багато. На жаль, у наших приймальнях ми часто отримуємо звернення від тієї чи іншої особи, яка є пільговиком, що водії не виконують норми цього закону, і це дає можливість або висаджувати цих пільговиків з транспортного засобу загальних перевезень, або взагалі не брати в автобус.

Тому така санкція у розмірі 2 тисяч 550 гривень, що вводиться цим законопроектом, на мою думку, стимулюватиме і робитиме так, щоб водії не зловживали цим законом, який чітко дає можливість громадянам пільгових категорій переїжджати загальним автотранспортом.

Тому фракція «Батьківщина» наполягає, щоб даний законопроект був ухвалений не лише за основу, а й у цілому, як і наполягають усі члени Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності. Фракція «Батьківщина» голосуватиме «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, я закликаю до більш лаконічних виступів, щоб ми змогли зберегти мобілізацію в залі.

Від фракції «Об'єднання «Самопоміч» до слова запрошується Войціцька Вікторія Михайлівна. Вона передає слово Роману Семенусі. Будь ласка.

СЕМЕНУХА Р.С. Фракція «Об'єднання «Самопоміч». Шановні колеги, безумовно, мета законопроекту є благородною — виключити випадки, коли водій транспортного засобу безпідставно відмовляє в пільговому перевезенні громадян, які потребують такого соціального захисту. Нібито ні в кого не викликає сумнівів, що зазначені категорії громадян, справді, потребують такого соціального захисту. Але давайте називати речі своїми іменами, що сьогодні це фактично перетворюється в приниження з боку водіїв тих людей, які, справді, потребують на такий соціальний захист.

Однак звертаю вашу увагу, шановні колеги, що нам цей законопроект подається як технічний — одне речення. Але наполягаю, що одним підвищенням штрафів (такою совковою практикою) жодним чином ця проблема не буде розв'язана. Цей законопроект із розв'язанням самої проблеми нічого спільного не має.

Зокрема, виникає питання, чому ж тоді автори законопроекту не пропонують зміни до статті 60 Закону України «Про автомобільний транспорт» у частині збільшення розміру адміністративно-господарських штрафів для компаній-перевізників? Проте і не в цьому проблема.

Проблема значно ширша. У 2018-2019 роках перевізники багатьох міст України, зокрема, Полтави, Житомира, відмовлялися безкоштовно перевозити пільговиків через відсутність компенсації, яка має сплачуватися з місцевого бюджету, або відсутність договору і порядку, розробленого і затвердженого органом місцевого самоврядування.

То якщо ми вже беремося розв'язувати цю проблему, то маємо створити таку законодавчу базу, яка забезпечуватиме необхідність виконання органами місцевого самоврядування своїх повноважень.

Шановні колеги, без вирішення комплексного питання щодо обліку пільгових категорій громадян, які сьогодні заслуговують усім своїм життям на соціальний захист у державі, нічого не буде.

Ця Верховна Рада ухвалила достатньо важливий закон, проект якого № 4121, про єдиний електронний квиток, але й досі в більшості міст України ця процедура так і не запрацювала, що сьогодні не дає можливості органам місцевого самоврядування якісно обліковувати і відповідно забезпечити пільгове перевезення тим категоріям громадян, які потребують. Тому той законопроект, який у редакції першого читання, є неприйнятним, бо він жодним чином не розв'яже проблеми перевезення пільгових категорій громадян, має бути суттєво доопрацьований, і лише в доопрацьованому вигляді, коли Верховна Рада створить усі інструменти для його виконання, може бути прийнятий у цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але за основу ви підтримуєте? Дякую вам.

Сугоняко передає слово для виступу народному депутату Капліну.

КАПЛІН С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (одномандатний виборчий округ № 144, Полтавська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні співвітчизники, я хотів би по суті цього питання зробити декілька ремарок і зауважень.

Перше. Цей законопроект не розв'яже проблеми. Він ε суто технічним, і вирішувати питання треба більш комплексним документом, який дав би можливість нам разом з урядом, місцевими радами повністю комуналізувати транспорт, щоб увесь транспорт на місцях був комунальним і щоб водій ніс пряму адміністративну відповідальність перед власниками транспортного засобу, громадою, в особі керівництва комунальних підприємств. Це єдиний можливий шлях, повірте моєму досвіду, щоб розв'язати проблеми з повагою до пенсіонерів, до ветеранів, до інших верств населення, які мають відповідні права.

Друге. Існує серйозна проблема: державний бюджет вже роками не відшкодовує відповідні кошти на пільгове перевезення місцевим бюджетам. Із місцевих бюджетів останні соки висмоктуються для

того, щоб якимось чином підтримати перевізників місцевих і комунальних підприємств, і приватних підприємств, щоб забезпечити можливість перевезень.

Третє. Вирішуємо ми в Полтаві, там, де найдешевший проїзд в Україні, незважаючи на незначне підвищення останнім часом, так. Коли я приїжджаю до Полтави, користуюся виключно громадським транспортом: маршрутками і тролейбусами. Люди знають мій мобільний телефон (0675407096), надсилають інформацію про порушення, і ми відразу, автоматом, пишемо депутатські звернення, їх просто сотні, і через перевіряючі органи добиваємося, щоб було покарано кожного водія, кожного власника транспортного засобу, кожну компанію, яка порушує право людей на пільгові перевезення. Лише у такий спосіб можна в ручному режимі сьогодні, допоки немає комплексного закону, добиватися порядку в цій сфері. Але вихід лише один – комуналізація і повний контроль місцевою громадою за якістю і порядком у перевезеннях.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Заключний виступ від фракції «Народний фронт» — Помазанов Андрій Віталійович. Через 2-3 хвилини голосування. Я прошу всіх народних депутатів запросити до залу, через 2-3 хвилини ми перейдемо до прийняття рішення.

Андрій Помазанов. Будь ласка.

ПОМАЗАНОВ А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Прошу передати слово колезі Михайлу Бондару.

БОНДАР М.Л., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (одномандатний виборчий округ № 119, Львівська область, політична партія «Народний фронт»). Дякую, Андрію. Я хочу сказати, що не раз під час зустрічі з хлопцями, з атовцями, порушувалося питання саме про безпідставну відмову в пільговому перевезенні. Маємо в соцмережах групи, де спілкуємося з цього питання, хлопці фіксують, знімають відео, водія. Якщо це людина похилого віку, яка має право на такі пільгові перевезення, водій ще якось

з повагою ставиться і не кожного разу відмовляє, то молодому хлопцю, незважаючи на те що він пройшов бойові дії, поранений або у військовій формі, відмовляє.

Тому за такої ініціативи ясно, що «Народний фронт» підтримуватиме цей законопроект. Думаю, що в майбутньому, може, будуть такі закони, які комплексно вирішуватимуть це питання.

Наразі, якщо вони не розуміють, що хлопці віддають життя, боронять державу, у тому числі за те, щоб вони могли займатися підприємницькою діяльністю, перевезенням, то будемо рубати їх гривнею, підвищуватимемо штрафи. «Народний фронт» голосує «за».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, переходимо до прийняття рішення. Я прошу всіх повернутися на робочі місця. Прошу з урядових лож, біля входів, де ведуться дискусії, вернутися на робочі місця, щоб ми не поверталися до голосування по кілька разів.

Я поставлю на голосування пропозицію комітету прийняти за основу. Будь ласка, займаємо робочі місця. Не виходьте із залу. Зараз відбудеться голосування, і потім ми рахуємо кожен голос.

Отже, колеги, я ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 133¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за безпідставну відмову в пільговому перевезенні окремих категорій громадян» (№ 10004) за основу. Колеги, прошу всіх підтримати. Прошу проголосувати. Ми підтримуємо людей, які потребують від держави опіки. Голосуємо за основу законопроект № 10004. Кожен голос має вагу. Уважно голосуємо. Підтримуємо.

(3a) - 197.

Я бачу, що ряд людей утрималися. А чому утрималися, колеги? Дехто каже, це недостатня умова. Будь ласка, займіть робочі місця. Не виходьте із залу. Я називатиму прізвища, хто виходить із залу. Якщо ці заходи є недостатніми, ми зможемо до другого читання доопрацювати. Я прошу всіх тих, які утрималися, підтримати.

Колеги, я ставлю першу пропозицію щодо повернення, і зараз покажіть по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» — 55, «Народний фронт» — 45, «Опозиційний блок» — 15, «Самопоміч» — 11, Радикальної партії Олега

Ляшка — 17, «Батьківщина» — 13, «Воля народу» — 3, «Партія «Відродження» — 12 і позафракційні — 26.

Колеги, давайте мобілізуємся. Лишень за основу. Хто утримувався, давайте підтримаємо, і ми зможемо доопрацювати до другого читання. Готові, так?

Отже, перша моя пропозиція — повернутися до розгляду проекту закону. Прошу кожного взяти участь у голосуванні. Це захист пільговиків. Прошу підтримати пропозицію про повернення до розгляду законопроекту № 10004. Прошу проголосувати. Захистимо і підтримаємо пільговиків. Це переважно люди, які потребують опіки держави, і тому кожен голос важливий зараз.

Прошу підтримати. Голосуємо за повернення.

((3a)) - 210.

Знову кілька утрималися.

Колеги, я не знаю, які слова знайти. Будь ласка, займайте робочі місця, не всі встигли проголосувати. Це все дуже просто. Часто до пільговиків у громадському транспорті водії ставляться по-хамськи. Пропонується підтримати пільговиків. Можливо, ці заходи є недостатні, але хоч якісь заходи, щоб був захист тих людей, які часто самостійно не можуть дати відсіч хамовитому водієві. Давайте не утримуватися. Давайте всі підтримаємо лишень за основу. Ми зможемо доопрацювати до другого читання. Колеги, будь ласка, займіть робочі місця.

Я прошу всіх зараз не лише взяти участь у голосуванні, а й підтримати — це тільки за основу. Ми зможемо доопрацювати. Такий закон не пошкодить, не зробить умови пільговиків гіршими, а лише кращими. Якщо треба додаткові заходи, давайте додаткові законодавчі ініціативи, але цю ми маємо підтримати. Будь ласка, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до законопроекту № 10004 щодо посилення відповідальності за безпідставну відмову в пільговому перевезенні окремих категорій громадян.

Прошу проголосувати і підтримати. Кожного прошу взяти участь у голосуванні. Голосуємо.

((3a)) - 214.

Колеги, я вас прошу, не виходьте із залу. Я називатиму прізвища тих, які виходять із залу. Будь ласка, подивіться, хто ϵ , і я покажу по фракціях. Подивіться в кулуарах.

«Блок Петра Порошенка» — 60, «Народний фронт» — 49, «Опозиційний блок» — 19, «Самопоміч» — 12, Радикальної партії Олега Ляшка — 18, «Батьківщина» — 13, «Воля народу» — 3, «Партія «Відродження» — 13, позафракційні — 27.

Отже, прошу зайняти робочі місця. Вийшли покликати тих, хто в кулуарах? Колеги, «Відродження», підтримайте пільговиків. Віталію, підтримайте, це важливий соціальний законопроект, будь ласка. Підійшло керівництво цілої групи.

Покликали з кулуарів усіх, пане Артуре? Артуре, уже повернулися ті, які пішли кликати, так?

Я прошу повернутися на робочі місця. Зараз поставлю на голосування пропозицію про повернення, потім — за основу. Ми зможемо доопрацювати до другого читання.

Перше голосування буде за повернення. Прошу кожного бути на робочому місці, нам не вистачало буквально кількох голосів, тому кожен голос ϵ важливий для підтримки пільговиків.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до законопроекту № 10004.

Прошу проголосувати, прошу підтримати за повернення, колеги. Голосуємо уважно, кожен голос має вагу. Прошу підтримати, прошу проголосувати. Колеги, уважно беріть участь у голосуванні.

((3a)) - 216.

Ще раз поставлю. Але для чого ставити по кілька разів? Як можна під час пленарного засідання бути за межами свого робочого місця? Я того не розумію і не приймаю. Багато хто хоче балотуватися до Верховної Ради України наступного скликання. Навіщо балотуватися, якщо ви не ходите на роботу, якщо ви дурите людей?!

Я прошу всіх зайняти робочі місця.

Першою ставлю на голосування пропозицію про повернення до законопроекту, і потім — за основу. Прошу всіх повернутися на робочі місця.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про повернення до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до статті 133¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за безпідставну відмову в пільговому перевезенні окремих категорій громадян» (№ 10004).

Прошу проголосувати і підтримати. Прошу всіх підтримати. Голосуємо, колеги.

((3a)) - 219.

А чому ви утримуєтеся, поясніть мені? Вас двоє утрималося. Один. Чому?

Колеги, сім голосів для підтримки ветеранів та інвалідів. Це на ефірах ви говорите про захист соціально незахищених, а зараз своєю дією ми можемо їх підтримати. Сім голосів. Я прошу всіх, хто утримувався, підтримати.

Прошу зайняти робочі місця, я ще раз поставлю пропозицію на повернення. Не виходьте із залу. Не виходьте із залу, я сказав.

Дякую, що повернулися на робоче місце.

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду законопроекту № 10004. Прошу всіх бути на робочому місці і підтримати повернення до законопроекту № 10004.

Прошу проголосувати, прошу підтримати. Голосуємо, підтримуємо! Кожен голос важливий. Голосуємо, підтримуємо повернення.

(3a) - 221.

Не встиг Юрій Шухевич. Юрій Шухевич заходив до залу і не встиг. Я прошу забезпечити можливість пану Юрію проголосувати (Шум у залі).

До нас звертаються і міністерство, і громадські організації ветеранів та інвалідів.

Колеги! Пане Юрію, можете голосувати, так? Будь ласка, займіть робочі місця. Отже, колеги, зайняли робочі місця? Бракувало п'ять голосів. Будь ласка, займіть робочі місця. Підготувалися, так?

Тетяно, зараз кожен голос матиме вагу. У вас картка із собою?

Ставлю на голосування пропозицію повернутися до розгляду проекту Закону «Про внесення змін до статті 133¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за безпідставну відмову в пільговому перевезенні окремих категорій громадян» (№ 10004).

Кожен голос має вагу. Прошу кожного взяти участь у голосуванні за повернення. Підтримаємо інвалідів, підтримаємо ветеранів. Голосуємо за повернення. Прошу підтримати. Колеги, уважно голосуємо. Я прошу підтримати, «Воля народу».

(3a) - 229.

Повернулися.

Будьте уважні, будь ласка. Це важливий, соціальний законопроект. Ставлю на голосування пропозицію про прийняття законопроекту № 10004 за основу. Прошу проголосувати і підтримати за основу законопроект № 10004. Голосуємо, колеги. Підтримуємо за основу. Кожен голос має вагу.

((3a)) - 225.

(Шум у залі).

Віталію Хомутиннік, не виходьте, поверніться, будь ласка. Підтримайте. Що ж ви робите? Віталію, на 30 секунд затримайтеся, я вас прошу.

Перше голосування — повернутися до розгляду законопроекту N_2 10004. Прошу проголосувати. Тетяно, голосуємо. Прошу проголосувати за повернення, і потім — за основу. Прошу підтримати. Голосуємо за повернення.

(3a) - 230.

Повернулися.

Тепер ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 133¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за безпідставну відмову в пільговому перевезенні окремих категорій громадян» (№10004) за основу.

Голосуємо. Прошу підтримати за основу. Прошу проголосувати і підтримати. Кожен голос має вагу. Підтримуємо ветеранів не лише на виборах, а й своїм голосуванням.

((3a)) - 231.

Рішення прийнято.

Колеги, увага! Нас у залі ϵ достатня кількість. Наступний законопроект — ремені безпеки. Ми могли б його швидко прийняти? (Шум у залі).

Я ставлю на рейтингове голосування проект Закону «Про внесення зміни до статті 121 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення правил користування ременями безпеки або мотошоломами». Прошу підтримати. Це рейтингове голосування. Голосуємо.

(3a) - 189.

Колеги, я і наступне питання поставлю на рейтингове голосування.

Як ми домовлялися на засіданні Погоджувальної ради, я поставлю на рейтингове голосування проект Закону «По внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування».

Зараз високий рівень мобілізації. Ми домовилися на засіданні Погоджувальної ради, що я проекти законів щодо місцевого самоврядування поставлю на рейтингове голосування.

Отже, рейтингове голосування щодо проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про службу в органах місцевого самоврядування» (№8369). Прошу підтримати. Це рейтингове голосування. Голосуємо. Прошу підтримати.

(3a) - 169.

Наступне рейтингове голосування щодо проекту Закону «Про засади адміністративно-територіального устрою України» (№ 8051). Це лише рейтингове голосування. Прошу підтримати. Голосуємо.

((3a)) - 149.

Рішення не прийнято.

Голова комітету звертається ще раз із пропозицією підтримати законопроект про користування ременями безпеки і мотошоломами. Це короткий законопроект. Колеги, давайте підтримаємо його. Якщо рейтингове голосування покаже підтримку, ми його швиденько приймемо за 5 хвилин. Це дуже короткий законопроект про ремені безпеки і мотошоломи. Це безпека наших громадян. Давайте спробуємо, колеги. Я ще раз поставлю законопроект на рейтингове голосування. Прошу мобілізуватися. Займаємо робочі місця. Не виходьте із залу. Це 5 хвилин, які забезпечать безпеку для наших громадян на дорогах.

Ставлю на рейтингове голосування проект Закону «Про внесення зміни до статті 121 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо посилення відповідальності за порушення правил користування ременями безпеки або мотошоломами». Прошу підтримати. Рейтингове голосування. Уважно, відповідально голосуємо. Рейтингове голосування.

(3a) - 181.

Рішення не прийнято.

Колеги, до президії надійшла заява від двох фракцій — «Об'єднання «Самопоміч» і «Батьківщина». Вони готові замінити перерву на виступ.

Надаю слово для виступу Олені Сотник. Будь ласка, пані Олено.

СОТНИК О.С. Дякую. Колеги, я ще раз звертаюся до вас. Ви зараз всі починаєте свої передвиборні кампанії, їздите і обіцяєте людям справедливість, правосуддя. Ви кажете про те, що ось погано працює поліція, прокуратура.

Я ще раз вас дуже прошу, зараз у вас є ці повноваження, ми маємо викликати сюди для доповіді міністра внутрішніх справ, голову Національної поліції, Генерального прокурора, голову Державного бюро розслідувань. Вони мають прозвітувати не лише про стан розслідування вбивства хлопчика. Там є цілком очевидні свідчення того, що могли покривати злочин самі правоохоронці. Зрозумійте, якщо вони не будуть покарані, ніколи в житті ми цю систему не змінимо, ніякого реформування не буде. У Голови парламенту зараз є можливість на 16 годину всіх цих панів викликати сюди, нехай звітують. Тому що Князєв виходить на прес-конференцію, каже, що він відправлятиме у відставку голову Київської обласної поліції, а той паралельно каже, що він просто подає рапорт на відсторонення. Це вже обман суспільства.

Сьогодні люди вийдуть під стіни Національної поліції у всіх містах України. Я вимагаю від народних депутатів допомогти своїм виборцям і викликати сюди всіх представників силових органів, нехай відповідають (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запрошую до слова для оголошення Першого заступника Голови Верховної Ради України Ірину Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Шановні колеги, насамперед хочу поінформувати вас про те, що в п'ятницю під час оголошення запитів народних депутатів України я як головуюча тоді на пленарному засіданні допустилася такої помилки. Було два запити від народних депутатів України: Романа Зварича, а потім від групи народних депутатів (Пташник, Кишкар та інші) — до Президента України. Ці запити не набрали необхідної кількості голосів. Я для стенограми звернулася з проханням направити запити до Глави Адміністрації Президента України.

Очевидно, що це не ϵ такою нормою Регламенту, тому я закликаю народних депутатів України ще раз або перереєструвати ваші запити до Президента України, і тоді ми їх маємо ставити на відповідне голосування, або спрямувати відразу і так само зареєструвати до Глави Адміністрації Президента, але зробити це самостійно. Тому що головуючий не має таких повноважень, якщо це не прозвучало від авторів запиту. Це перше оголошення для стенограми.

Друге. До президії звернувся народний депутат Лубінець, який поінформував, що 1 березня 2018 року він голосував щодо прийняття за основу проекту Закону «Про Вищий антикорупційний суд». Пізніше йому стало відомо, що його голос не був зарахований, і через це він просить, щоб оголосити для стенограми, що він голосував «за» щодо законопроекту № 7440 «Про Вищий антикорупційний суд» на черговому засіданні Верховної Ради України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

12 година. Оголошую перерву на 30 хвилин. О 12 годині 30 хвилин прошу всіх зайти до залу для продовження нашої роботи.

(Після перерви)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, прошу заходити до залу. Хочу повідомити, що зараз на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2019-2023 роки».

Прошу доповідачів підготуватися до розгляду законопроекту № 9457.

Але зараз я змушений поінформувати, що надійшла заява від двох фракцій: «Народний фронт» і Радикальної партії. Вони готові замінити перерву на виступ.

Запрошую до виступу голову фракції Радикальної партії Олега Ляшка. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В. Шановні українці! Шановні колеги! У мене є приємна новина. Сполучені Штати Америки можуть надати Україні статус головного військово-політичного союзника на період до вступу нашої країни в НАТО. Я цілком переконаний, що це матиме надзвичайне значення для припинення російської агресії проти України.

А скільки разів наші опоненти нам дорікали, що це нереально і неможливо?

У березні 2017 року за ініціативою нашої команди Верховна Рада України ухвалила історичне Звернення до Конгресу Сполучених Штатів Америки щодо безпекових гарантій, основною ідеєю якого було надання Україні статусу головного союзника поза НАТО та укладення двосторонньої оборонної угоди. Саме такі дії Сполучених Штатів Америки стануть практичною реалізацією безпекових гарантій за Будапештським меморандумом, наданих ядерними державами в обмін на наш безпрецедентний внесок у світове ядерне роззброєння.

Однак Президент Порошенко і міністр Клімкін не доклали для цього належних зусиль, фокусуючись на Мінських угодах та безплідних переговорах у яловому Нормандському форматі.

Добре, що нашу ініціативу підтримали друзі України в американському Конгресі. Тепер у Палаті представників США представлено проект Закону «Про надання підтримки Україні для захисту її незалежності, суверенітету і територіальної цілісності», який передбачає можливість надання Україні статусу головного союзника Сполучених Штатів Америки поза НАТО на період вступу нашої держави до Північноатлантичного альянсу. Такий статус ϵ ефективним інструментом двостороннього стратегічного партнерства Сполучених Штатів Америки зі своїми союзниками у світі. Його надано як державам, що перебувають у стані миру, таким як Австралія, Нова Зеландія чи Японія, так і державам, що перебувають під загрозою воєнних дій, таким як Південна Корея чи Ізраїль. А в цьому році статус головного союзника США отримала Бразилія. Серед практичних переваг – суттєве спрощення процедури передачі Україні сучасної зброї, зокрема протитанкових, протикорабельних та протиповітряних систем, та посилення обороноздатності нашої держави.

Дякуємо нашим друзям, демократам та республіканцям за підтримку та спільну ініціативу в Конгресі. Сподіваємося на невідкладний розгляд законопроекту та позитивне рішення конгресменів. Тепер важливо, щоб Президент Зеленський не змарнував цієї історичної можливості, адже після рішення Конгресу статус надається Президентом США. На терезах доля України і майбутнє кожного українця. Не змарнуємо цей шанс (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, прошу всіх заходити до залу. Перерву завершено. Прошу займати робочі місця.

Хочу нагадати, що ключовим питанням на сьогодні є проект Закону «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України».

Апарат Верховної Ради України підготував усі таблиці, вони були роздані народним депутатам. Але в нас до початку розгляду проекту про ТСК ϵ ряд законопроектів і автори просять поставити їх на рейтингове голосування, щоб не провалити.

Тому, колеги, я поставлю на рейтингове голосування. Якщо не буде голосів, перейдемо до розгляду законопроекту про ТСК. Щоб не втрачати законопроекти, автори, від комітетів звернулися до мене з проханням не починати розгляд, якщо ми бачимо складність з голосами.

Прошу всіх заходити до залу, зараз оголошуватиму рейтингові голосування. Прошу підготуватися до голосування.

Першим на рейтингове голосування ставлю проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про дорожній рух» щодо організації дорожнього руху для осіб, які рухаються в кріслах колісних» (№ 7486). Прошу взяти участь у рейтинговому голосуванні. Прошу підтримати. Голосуємо.

(3a) - 112.

На рейтингове голосування ставлю проект Закону «Про внесення змін до статті 242 Кримінального процесуального кодексу України» (№ 6070). Прошу голосувати. Рейтингове голосування.

(3a) - 105.

Ставлю на рейтингове голосування проект Закону «Про затвердження Загальнодержавної цільової науково-технічної космічної програми України на 2019-2023 роки» (№ 9457). Прошу підтримати. Рейтингове голосування.

(3a) - 83.

Рішення не прийнято.

Колеги, переходимо до наступного розділу — «для включення до порядку денного сесії». Я зачитуватиму кожен законопроект. Усі вони вам були роздані.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» щодо забезпечення постачання електроенергії захищеним споживачам Донецької та Луганської областей» (№ 10227). Хто підтримує включення його до порядку денного сесії, прошу голосувати. Прошу підтримати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 84$.

Проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань у сфері надання житлово-комунальних послуг» (№ 10228). Прошу підтримати включення його до порядку денного сесії. Голосуємо.

((3a)) - 85.

Рішення не прийнято.

Проект Закону «Про внесення зміни до статті 87 Бюджетного кодексу України щодо фінансування забезпечення окремих програм та закладів охорони здоров'я» (№ 10231). Прошу підтримати включення його до порядку денного сесії.

(3a) - 106.

Рішення не прийнято.

Законопроект № 10318. Комітетом було прийнято рішення замінити його на ідентичний проект закону, але за № 10357.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення змін до статті 9¹ Закону України «Про альтернативні джерела енергії» щодо врегулювання питання генерації електричної енергії приватними домогосподарствами» (№ 10357). Прошу підтримати. Це ідентичний законопроект, просто уточнений. Голосуємо «зелений» тариф.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 90.$

Рішення не прийнято.

Проект Закону «Про особливу процедуру усунення Президента України з поста (імпічмент)» (№ 10340 і № 10340-1). Прошу підтримати включення до порядку денного сесії. Прошу голосувати.

(3a) - 110.

Рішення не прийнято.

Проект Закону «Про внесення змін до статті 9¹ Закону України «Про альтернативні джерела енергії» та Розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про ринок електричної енергії» (№ 10343). Прошу підтримати включення до порядку денного сесії. Голосуємо.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 92.$

Рішення не прийнято.

Хочу наголосити, усі ці законопроекти були в порядку денному сесії.

Проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вибори народних депутатів України» щодо забезпечення виборчих прав військовослужбовців» (№ 10356). Прошу підтримати включення до порядку денного сесії.

((3a)) - 109.

Рішення не прийнято.

Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» (№1098).

Хочу наголосити, що цей законопроект має 748 поправок, із них — 437 відхилено. Я впевнений, то очікуваний момент. Комітет працював професійно та якісно. Працювали робочі групи. Апарат забезпечив роздрукування таблиць. Комітет визначив доповідачем Купрієнка Олега Васильовича.

Я оголошую про перехід до розгляду законопроекту № 1098.

Запрошую до доповіді заступника голови Комітету з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України Купрієнка Олега Васильовича. У добрий шлях (Оплески).

Будь ласка, 3 хвилини.

КУПРІЄНКО О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Дякую, шановні колеги! Шановний головуючий! Шановні народні депутати України! За дорученням Верховної Ради України Комітет з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України на засіданні 29-30 травня 2019 року

розглянув внесені суб'єктами права законодавчої ініціативи пропозиції та поправки до проекту Закону «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» (№1098). Зверніть увагу, законопроект № 1098, а не № 10098. Він був внесений ще задовго до того, як ми почали казати, що процедуру імпічменту треба негайно приймати, аж в далекому 2015 році.

До законопроекту для підготовки його до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України було внесено 1633 пропозиції та поправок, найбільше від членів депутатської фракції «Блок Петра Порошенка».

Комітет зазначає, що більшість пропозицій та поправок до законопроекту не узгоджувалися між собою, повторювалися, у деяких моментах суперечили. Після того як комітет почав розглядати ці поправки і звернув на це увагу, більшість з них були народними депутатами відкликані, так як були невідповідності, зокрема Кримінальному кодексу України, Кримінальному процесуальному кодексу України, Цивільному кодексу України та іншим законам України, які перелічені у висновку комітету.

Під час розгляду пропозицій та поправок 30 травня народні депутати України Алексєєв, Буглак, Яніцький, Сугуняко відкликали більшість внесених ними поправок.

Комітет звертає увагу на те, що розглянуті та проголосовані на засіданні комітету 29 травня пропозиції та поправки були включені до порівняльної таблиці, якщо вони були враховані до тексту законопроекту.

За результатами розгляду 748 пропозицій та поправок комітетом враховано 311 (у тому числі частково і редакційно), відхилено – 437.

Комітет зазначає, що відповідно до Постанови Верховної Ради України від 25 квітня 2019 року законопроект доповнено новим розділом IV (саме щодо процедури імпічменту), тобто про спеціальні тимчасові слідчі комісії Верховної Ради України.

Таким чином, у «Прикінцевих положеннях» законопроекту запропоновано зміни до статей 351 і 385 Кримінального кодексу України і пункту 27 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію».

Порівняльну таблицю законопроекту вам роздано.

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 123 Регламенту комітетом було ухвалено рішення рекомендувати Верховній Раді

України за результатами розгляду в другому читанні проект Закону «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» (№ 1098) прийняти в другому читанні та в цілому.

Просимо підтримати рішення комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, масштабний законопроект, будемо працювати за звичною системою: я зачитуватиму ті поправки, які відхилено... (Шум у залі). Я надам вам потім. Я зачитуватиму ті поправки, які відхилено. Якщо хтось з авторів захоче поставити на підтримку, шляхом підняття руки.

Будь ласка, додайте ще 30 секунд Купрієнку.

КУПРІЄНКО О.В. Шановні колеги! Комітетом з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України підготовлена трохи змінена процедура від того порядку, до якого ми звикли під час обговорення законопроєкту у другому читанні, а саме: за допомогою технічних засобів (готові, так?) на екрани буде виведено постатейно текст законопроєкту, який проголосували в першому читанні, і текст законопроєкту, який рекомендується комітетом після врахування або відхилення поправок. Ви наочно будете бачити, за який саме текст до тієї чи іншої статті ми голосуватимемо в кінці... (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, перепрошую. Я мушу зачитувати кожну поправку. У мене немає просто іншої опції. Ми можемо і статті називати, але і поправки також маємо називати, бо кожний автор поправки має право... (Шум у залі).

Колеги, починаю зачитувати ті поправки, які було відхилено.

Поправка 4 Недави. Не наполягає.

Поправка 6. Не наполягає.

Поправка 8 Олени Сотник. Не наполягає.

Поправка 9 Олени Сотник. Не наполягає.

Поправка 15 Олени Сотник. Не наполягає.

Поправка 14 Капліна. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

КАПЛІН С.М. Шановні колеги! Правила і методологія парламентського нормотворення передбачає, що назва законодавчого акта повинна чітко відображати юридичну архітектуру такого законодавчого акта. Тому я запропонував всю категоріальну базу викласти

саме в назві «Тимчасові слідчі комісії, тимчасові спеціальні комісії» і таке інше.

Прошу комітет, Верховну Раду України підтримати відповідні зміни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Будь ласка, Олегу Васильовичу.

КУПРІЄНКО О.В. Комітет відхилив вказану поправку, залишив попередню її редакцію. Взагалі-то до назви законопроекту під час внесення поправок відповідно до Регламенту зміни не дуже і вносяться. Тому комітет залишив попередню редакцію. Нічого там не порушується: ані методологія, ані структура. Усе чітко й зрозуміло.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 14. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 27$.

Рішення не прийнято.

Поправка 16 Яніцького. Не наполягає.

Поправка 19 Буглака. Не наполягає.

Поправка 21 Буглака. Не наполягає... (Шум у залі).

Увімкніть, будь ласка, мікрофон. Назвіть номер поправки, щодо якої ви будете...

БУГЛАК Ю.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Поправка 21, її відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Будь ласка. Мікрофон у вас увімкнено.

БУГЛАК Ю.О. Прошу прокоментувати позицію комітету, чому вона відхилена, і поставити на голосування на підтримку.

КУПРІЄНКО О.В. Зазначена поправка пропонує у преамбулі проекту закону слова «організаційні основи діяльності» замінити словами «засади організації їх діяльності».

У даному разі законопроект не передбачає положення щодо засад діяльності, тому комітет відхилив цю поправку і рекомендує залишити в тій редакції, яка була в першому читанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 21. Комітет її відхилив. Хто підтримує дану поправку, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 30$.

Рішення не прийнято.

Поправка 22 Капліна. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

КАПЛІН С.М. Йдеться про редакційні зміни у преамбулі цього законопроекту. Особисто вважаю, що у преамбулі такого важливого, надзвичайно актуального й очікуваного і парламентом, і українцями законопроекту, який допоможе здійснювати відповідний контроль і в майбутньому карати, зокрема і Президента країни, повинно бути ширше і повніше визначено всі без винятку напрями, завдання і предмет даного законопроекту.

Прошу підтримати мої зміни.

Дякую.

КУПРІЄНКО О.В. Зазначена поправка ані напрямів, ані мети, нічого не регулює, а лише пропонує поміняти місцями слова «спеціальна тимчасова слідча комісія» на слова «тимчасова спеціальна комісія», і все. Комітет відхилив вказану поправку, так як у тексті всього законопроекту такий порядок перерахування комісій, він зазначений у першому читанні. Комітет вважає за недоцільне міняти такий порядок перерахування трьох комісій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ставлю на голосування поправку 22 народного депутата Капліна. Комітет її відхилив. Хто її підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 23$.

Рішення не прийнято.

Поправка 23 Яніцького. Не наполягає.

Поправка 24 Яніцького. Не наполягає.

Поправка 25 Сотник. Не наполягає.

Поправка 30 Яніцького. Не наполягає.

Поправка 31 Сотник. Не наполягає.

Поправка 32 Дерев'янка. Не наполягає.

Поправка 33 Недави. Не наполягає.

Поправка 34 Буглака. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

БУГЛАК Ю.О. Ми розглядаємо поправку 34, так? Прошу в частині першій статті 1 слова «колегіальний тимчасовий орган» замінити словами — «тимчасово діючий колегіальний орган». Прошу поставити на голосування.

Ваша позиція з цього приводу?

КУПРІЄНКО О.В. У редакції комітету написано: «колегіальний тимчасовий орган». Тому вашу поправку в принципі відхилено. Так і було в редакції першого читання — «колегіальний тимчасовий орган». Ви хочете зробити «тимчасовий колегіальний орган». Якщо хтось мені пояснить суть, чому спочатку має стояти перше слово, а потім друге, можемо про це посперечатися. На засіданні комітету ми вирішили залишити редакцію першого читання. Поправку відхилено.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 34. Комітет її відхилив. Хто підтримує, прошу голосувати.

(3a) - 21.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Поправку відхилено.

Рухаємося далі. Поправка 35. Так само я надаю слово шановному колезі Буглаку.

БУГЛАК Ю.О. Прокоментуйте, будь ласка, позицію комітету стосовно відхилення поправки 35.

КУПРІЄНКО О.В. Ви спочатку свою позицію поясніть, чому ви наполягаєте, а то люди ж не знають, про що йдеться. А то я коментуватиму спочатку вашу думку, а потім, чому відхилили. Ви скажіть: «Я хочу це зробити, тому що…». А я скажу, чому ми зробили так і не включили її. Це буде нормальний діалог.

ГОЛОВУЮЧА. Наскільки я розумію, шановні колеги, автор поправки пан Буглак не задоволений позицією комітету щодо відхилення цієї поправки і просить прокоментувати, чому цю поправку було відхилено.

Будь ласка, пане Купрієнко.

КУПРІЄНКО О.В. Комітет одностайним рішенням цю поправку відхилив, тому що всі проголосували за залишення тексту в редакції першого читання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую. Позиція зрозуміла, чому відхилили.

Ставлю на голосування поправку 35. Комітет її відхилив. Прошу визначитися залу щодо поправки народного депутата Буглака.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 20$.

Поправку відхилено.

Звертаю увагу доповідача, що автори просять, щоб комітет не просто казав, що поправку відхилено (це рішення комітету ϵ в таблиці), а аргументував свою позицію.

Поправка 36 народного депутата Яніцького. Не наполягає.

Поправка 37 пані Сотник. Поки що не наполягаєте.

Поправка 38 пані Сотник. Не наполягає. Дякую.

Поправка 40 народного депутата Крулька. Поправка була врахована частково. Немає зауважень. Не наполягаєте. Добре.

Поправка 42 народного депутата Буглака. Поправку було враховано частково. Наполягаєте?

Будь ласка, увімкніть мікрофон пана Буглака.

БУГЛАК Ю.О. Я також хотів би зрозуміти позицію комітету, чому поправку враховано частково. Прошу доповідача пояснити.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пане Купрієнко, вам слово.

КУПРІЄНКО О.В. Ви пропонуєте доповнити статтю 1 після частини першої новою частиною такого змісту:

«2. Спеціальна тимчасова слідча комісія Верховної Ради України (далі — спеціальна слідча комісія) — це тимчасово діючий колегіальний орган Верховної Ради України, що утворюється у складі народних депутатів України…», — і далі за текстом. Фактично ми цю поправку врахували частково, тому що по суті самого тексту ваша ідея врахована. А те, що там синтаксично трохи, можливо, не ті слова за цим стоять, комітет прийняв саме таку редакцію тексту, тому що, вважаю, вона зрозуміліша і юридично виважена.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Наскільки я розумію, народний депутат Буглак не наполягає на голосуванні цієї поправки, але просив роз'яснення комітету. Ми почули, що комітет наполягає, що ці новели враховані в інших частинах законопроекту.

Комітет вважає, що саме таке формулювання, яке він ухвалив, є більш юридично вивіреним. Дякую за роз'яснення.

Наступна поправка 44 народного депутата Шиньковича. Не наполягає. Вона була врахована частково.

Поправка 45. Не наполягає.

Поправка 46. Народний депутат Буглак наполягає. Ця поправка була відхилена комітетом. Не наполягаєте. Добре. Рухаємося далі.

Поправка 50 народного депутата Олени Сотник. Поправка була відхилена комітетом. Будь ласка.

СОТНИК О.С. Дякую, пані головуюча.

Поправка 50 стосується виключення частини другої статті 1, якою визначається тимчасова спеціальна комісія як колегіальний тимчасовий орган, що утворюється з народних депутатів для підготовки попереднього розгляду і доопрацювання проектів законів на правах фактично комітету.

Я вважаю, що це жодним чином не відповідає функціоналу тимчасових спеціальних комісій, ніяк не стосується питання законотворчої діяльності. Для цього, справді, створені комітети. Вони можуть працювати в рамках підкомітетів, робочих груп. Але для цього точно не треба створювати жодних додаткових структур. Тому я пропонувала цю частину повністю виключити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу роз'яснення пана Купрієнка.

КУПРІЄНКО О.В. Позиція комітету така. Відповідно до статті 89 Конституції України передбачається створення тимчасових спеціальних комісій, а організація і порядок їх діяльності встановлюються законом. Тому саме в законопроекті, який ми обговорюємо, і виписана ця частина статті.

Винятково з цих міркувань ми відхилили вашу пропозицію щодо виключення цієї частини.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, я наголошую, що йдеться про поправку 50. Пані Сотник як автор цієї поправки наполягає на тому, щоб у повному обсязі вона була включена до законопроекту.

Прошу залу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 42.$

Поправку відхилено.

Поправка 51 так само нашої шановної колеги Олени Сотник. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

СОТНИК О.С. Дякую, пані головуюча. Щодо поправки 51. Я пропоную доповнити статтю 1 частиною третьою, де чітко зазначено, що саме постановою Верховної Ради України визначаються мета, кількісний і персональний склад, завдання і питання забезпечення тимчасових слідчих комісій. Тому що далі за текстом автори пропонували, що постановою також буде визначатися порядок діяльності, що суперечить Конституції України, у якій чітко зазначено, що порядок діяльності тимчасових комісій має визначатися виключно законами.

Для того щоб не було різночитань, враховуючи логіку подальших моїх поправок, пропонувала доповнити статтю 1 частиною третьою. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу роз'яснення від комітету.

КУПРІЄНКО О.В. Комітет відхилив зазначену поправку, оскільки вимоги до постанов про утворення ТСК, визначені частиною п'ятою статті 4 цього законопроекту. Тому поправку до цієї статті було відхилено.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, ми почули суть поправки пані Сотник, роз'яснення комітету, який цю поправку відхилив.

Прошу залу визначатися щодо цієї поправки. Пані Сотник просить нас її підтримати. Будь ласка.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 44$.

Поправку, на жаль, не підтримано.

Поправка 53 народного депутата Недави. Не наполягає.

Поправка 55 шановного колеги пана Буглака, який дуже багато працював над доопрацюванням цього законопроекту. Будь ласка.

БУГЛАК Ю.О. Була пропозиція деталізувати ситуацію і замінити словами «порядок утворення, повноваження та організація діяльності». Комітет відхилив. Позицію комітету, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу роз'яснити позицію комітету.

КУПРІЄНКО О.В. Дякую за пропозиції. До речі, пан Буглак дуже багато подав поправок, і багато з них було враховано. Чому ця відхилена, я поясню.

Частина п'ята статті 89 Конституції України передбачає організацію і порядок діяльності ТСК. Тобто слово «повноваження» відсутнє. Ми відхилили цю поправку, щоб не було потім розбіжності з текстом Конституції. Це по суті нічого в принципі не міняє.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, ми почули суть поправки від народного депутата Буглака, а також роз'яснення представника комітету пана Купрієнка. Колеги, прошу визначатися щодо поправки 55. Автор просить її підтримати. Комітет відхилив.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 40$.

Поправку відхилено.

Шановні колеги, представник комітету зробив президії зауваження з процедури ведення щодо того, що на початку розгляду цього важливого законопроекту комітет звернувся з проханням і пропозицією, щоб після закінчення розгляду кожної поправки, які ми зараз обговорюємо, на екран виводили порівняльну таблицю. Прошу це врахувати. Я буду давати... (Шум у залі). Статтю. Ну, вона ж усе одно є в тексті таблиці. Добре, вона є в тексті.

Прошу врахувати це прохання промовця. Ми будемо давати ще 10 секунд для того, щоб усі могли відслідковувати той параграф статті, яка зараз обговорюється.

Нагадаю, ми голосували поправку 55. Її підтримали 40 депутатів. Вона, на жаль, відхиляється. Але ми ще раз дякуємо пану Буглаку за велику і ретельну роботу щодо доопрацювання законопроекту.

Наступна поправка 57 так само народного депутата Буглака. Будь ласка.

БУГЛАК Ю.О. Не наполягаю.

ГОЛОВУЮЧА. Не наполягаєте. Дякую.

Поправка 61 народного депутата Тетерука. Також не наполягає.

Поправка 60 народного депутата Капліна. Ця поправка була врахована частково в редакції комітету.

Будь ласка, слово пану Капліну.

КАПЛІН С.М. Шановні колеги! Прошу частину третю статті 1 викласти у такій редакції: «3. Спеціальна тимчасова слідча комісія Верховної Ради України (далі — спеціальна слідча комісія) — колегіальний тимчасовий орган Верховної Ради України, що утворюється із числа народних депутатів України для розслідування обставин щодо вчинення Президентом України державної зради або іншого злочину, які були вказані у постанові Верховної Ради України про створення

цієї комісії, перевіряє наявність, повноту і обґрунтованість відповідних доказів та за наявності підстав готує відповідні пропозиції щодо проекту постанови Верховної Ради України про звинувачення Президента України».

Необхідність відповідних змін викликана тим, що варто дуже детально у формуванні тексту законопроекту виписати всі нюанси та посилання щодо частини розслідування порушення закону Президентом України, оскільки в майбутньому такі рішення Верховної Ради України повинні опиратися на дуже гарний, ґрунтовно науково підготовлений документ.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, 30 секунд. Завершуйте.

КАПЛІН С.М. Прошу підтримати відповідну поправку.

У цьому законопроекті, якщо ϵ така нагода (звертаюся до громадян), виписана необхідна критична кількість норм для того, щоб ми могли контролювати, стежити і в разі порушення закону розслідувати діяльність першої особи держави. Очевидно, аби в майбутньому уникнути певних колізій, непорозумінь...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення вашої поправки.

Ми хотіли б почути роз'яснення комітету, чому поправка була врахована частково.

КУПРІЄНКО О.В. Ця поправка була частково не врахована під час подання комітетської поправки 39. Якщо ви подивитеся в таблицю, там поправка 39 — це те саме, що й поправка 60 пана Капліна. По суті ми із пропозиції пана Капліна взяли майже все те, що він пропонував. На нашу думку, ми юридично, більш коректно оформили, і вона в принципі, якщо порівняти дві редакції, нічим не відрізняється, крім деяких слів, які не міняють навіть змісту цієї поправки.

Так що вона майже повністю врахована. Але тому що деякі слова там замінили, ми написали, що вона врахована частково.

ГОЛОВУЮЧА. На вимогу доповідача прошу вивести текст статті, яку ми обговорюємо, на наші монітори.

Колеги, прошу визначатися щодо поправки 60. Нагадаю, вона врахована частково. Ставлю її на голосування в повному обсязі на вимогу народного депутата Капліна.

((3a)) - 17.

Отже, ця поправка залишається в редакції комітету. Вона врахована частково.

Наступна поправка 62 народного депутата Яніцького. Не наполягає.

Поправка 65 народного депутата Сотник. Ця поправка врахована частково. Надаємо слово пані Олені Сотник. Будь ласка.

СОТНИК О.С. Дякую. Якщо можна, я хотіла б усе-таки отримати від комітету більш розширене пояснення щодо того, у який спосіб вона була врахована частково. Я, чесно кажучи, з тексту поки що не зрозуміла.

Ця поправка стосується приведення у відповідність із вимогами Конституції України. Зокрема, як я вже зазначала, постановою Верховної Ради можуть визначатися, звичайно, мета, кількісний склад, порядок забезпечення, але організаційні питання діяльності, порядок діяльності тимчасових слідчих комісій можуть визначатися виключно на підставі закону.

Тому, якщо можна, поясніть, де мені треба знайти в цій таблиці приведення у відповідність із цим принципом даного законопроекту. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Просимо роз'яснення представника комітету.

КУПРІЄНКО О.В. Частина четверта статті 1 виписана таким чином: «4. Організація і порядок діяльності слідчих комісій, спеціальної слідчої комісії та спеціальних комісій визначаються Конституцією України, Регламентом Верховної Ради України, затвердженим Законом України «Про Регламент Верховної Ради України», цим та іншими законами України, прийнятими відповідно до них постановами Верховної Ради України». Ми в цій частині виписали перелік всіх нормативно-правових і законодавчих актів, починаючи від Конституції і закінчуючи постановою Верховної Ради України. Тобто ми посилаємося на те, що все, що є в законодавстві, є тією законодавчою

базою, на підставі й керуючись нормами яких будуть працювати ці всі три види комісій.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу зараз вивести текст законопроект на вимогу доповідача на наші монітори.

Тепер я можу ставити на голосування поправку 65. Я в повному обсязі ставлю її на голосування, як на тому наполягає автор пані Сотник. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 40$.

Поправка 65 залишається в редакції комітету, вона врахована частково.

Рухаємося далі. Поправка 68. Врахована частково. Народний депутате Семенуха, не наполягаєте на слові? Добре.

Поправка 70 народного депутата Гуляєва. Не наполягає. Добре.

Поправка 73 народного депутата Капліна. Врахована частково. Будь ласка, слово народному депутату Капліну.

КАПЛІН С.М. Пропоную статтю 1 доповнити новою частиною четвертою такого змісту: «4. Організація і порядок діяльності слідчих комісій та спеціальних комісій визначаються Конституцією України, Законом України «Про Регламент Верховної Ради України», цим та іншими законами України, прийнятими відповідно до них постановами Верховної Ради України, якими визначаються мета, кількісний і персональний склад, завдання та інші питання забезпечення діяльності відповідної комісії».

Шановний пане доповідачу, вказано, що така поправка врахована. Будь ласка, поясніть де? Якщо це не так, то прошу залу проголосувати і підтримати цю надзвичайно важливу частину як посилання відповідно на фундаментальні закони і Основний Закон України, що відповідно в майбутньому регулюватиме діяльність нових інститутів, що будуть створені внаслідок прийняття рішення в рамках сьогоднішнього обговорення.

Дуже дякую.

КУПРІЄНКО О.В. Ми редакційно врахували запропоновану поправку, і разом з редакцією комітету це вилилося у той текст

четвертої частини статті, яку ми щойно розглядали. Я ще раз звертаю увагу на те, що там написано, що організація і порядок діяльності слідчих комісій (однієї, другої, третьої) регламентуються Конституцією України, Регламентом Верховної Ради, і тут є посилання: «затвердженим Законом України «Про Регламент Верховної Ради України».

Це ми зробили спеціально для того (і ви правильно у своїй поправці наголосили), що деякі, особливо громадяни, плутають і кажуть, що Законом «Про Регламент Верховної Ради України»... А Закон «Про Регламент Верховної Ради України» містить усього два пункти: затвердити Регламент і коли він вступає в дію. Тому ми на це звернули увагу, і в такий спосіб врахували вашу поправку фактично редакційно в тексті самого законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Колеги, прошу зараз вивести на вимогу доповідача нашої статті... Народного депутата Капліна, який є автором поправки 73, влаштовує роз'яснення, яке щойно дав йому від комітету доповідач — шановний колега Купрієнко.

Колеги, рухаємося далі. Зараз у нас поправка 79 народного депутата Мельника. Пане Мельник, ви наполягаєте? Не наполягає. Добре.

Поправка 80 народного депутата Капліна.

Будь ласка, увімкніть мікрофон пана Капліна. Поправка 80 народного депутата Капліна комітетом була врахована частково.

КАПЛІН С.М. В основі ідеології десятка поправок, які були мною напрацьовані й запропоновані до відповідного законопроекту, лежить необхідність точного врахування і розкриття окремої піднорми, що стосується спеціальної слідчої комісії, яка має розслідувати потенційно злочинну діяльність чи підозру в порушенні закону з боку Президента України.

Скажіть, будь ласка, де враховано відповідну поправку? Якщо вона не врахована, прошу проголосувати і підтримати відповідну ідею, яка викладена безпосередньо у змінах, що пропонуються цією поправкою.

Дякую.

КУПРІЄНКО О.В. Дякую.

Ця поправка стосується назви статті. Справа в тому, що відповідно до постанови Верховної Ради, яку ми завжди голосували, ми законопроект доповнювали розділом про спеціальну тимчасову слідчу комісію. Тому в назві і статей, і по тексту законопроекту ми доповнювали назвою цієї комісії.

Отже, ваша поправка врахована редакційно. Чому не повністю? Тому що порядок, там слова «спеціальна слідча комісія» і «тимчасова комісія» просто поміняні місцями.

Таким чином, ми не стали ламати за текстом законопроекту порядок переліку цих комісій. Слова з вашої назви увійшли до назви статті, а вже порядок, яка комісія перша, яка друга, не має суттєвого значення. Тому написано, що врахована редакційно.

ГОЛОВУЮЧА. Вас задовольняє таке роз'яснення представника комітету? Народного депутата Капліна, автора цієї поправки, задовольняє роз'яснення представника комітету.

Прошу вивести на екран на вимогу доповідача ті статті законопроекту, які ми зараз обговорюємо.

Так, усі звернули увагу, хто має в цьому потребу, на наші монітори, у кого немає зараз перед собою таблиці або ж самого тексту законопроекту.

Друзі, рухаємося далі.

Поправка 82 народного депутата Буглака. Відхилена комітетом.

Будь ласка, пану Буглаку слово.

БУГЛАК Ю.О. Вважаю мною запропоновану поправку дуже важливою, яка передбачає доповнення статті 2 новою частиною такого змісту: «Діяльність комісій не підмінює собою дізнання, попереднє слідство та судочинство».

Хотілося б зрозуміти позицію комітету про запропоновану поправку і обов'язково поставити мою поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу роз'яснення для сесійної зали від представника комітету.

КУПРІЄНКО О.В. За текстом законопроекту, який запропонований до другого читання, ідея цієї поправки вже врахована і фактично поглинається змістом того тексту, який пропонується до другого читання.

Таким чином, по суті запропонованого тексту ми її відхилили, а ідея і сутність самої поправки ϵ в тексті, виписаному комітетом до другого читання.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам за роз'яснення.

Прошу зараз на вимогу народного депутата Купрієнка, який є доповідачем цього надзвичайно важливого законопроекту щодо ТСК, вивести текст законопроекту на монітори. Зверніть увагу, колеги, що ми зараз обговорюємо. Йдеться про норму, що стосується слідчих комісій, верховенства права та прийняття рішень цих комісій.

Прошу визначитися щодо поправки 82 народного депутата Буглака. Комітет відхилив. Наш колега наполягає, щоб ми підтримали його поправку, яка вдосконалить цей законопроект.

((3a)) - 37.

Поправку відхилено.

Якщо я не помиляюся, наступна поправка 89 так само народного депутата Буглака, який достатньо багато подав поправок.

Щодо поправки 88 частково. Пане Буглаку, там ϵ ваша поправка 88, яку частково врахував комітет, і я так розумію, що ви спочатку вимагаєте слова щодо поправки 88, а потім щодо поправки 89. Будь ласка.

БУГЛАК Ю.О. Щодо поправки 88 не наполягаю, а ось щодо поправки 89 наполягаю.

ГОЛОВУЮЧА. Тоді щодо поправки 88, яка була врахована частково. Пана Буглака влаштовує та редакція комітету, який відшліфував цю поправку і частково її прийняв.

А тепер поправка 89, яка була повністю відхилена комітетом. Будь ласка.

БУГЛАК Ю.О. Була пропозиція частину першу статті 2 після слова «колегіальності» (щоб було зрозуміло чого) доповнити словами:

«розгляду питань». Це дуже суттєво, з моєї точки зору. Прошу врахувати. Або почути позицію комітету, чому не врахована, і поставити на голосування.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу роз'яснення, будь ласка.

КУПРІЄНКО О.В. Комітет відхилив вказану поправку, оскільки коли в тексті йдеться про колегіальність, то ми не можемо обмежуватися тим, що колегіально можна лише питання розглядати. А рішення приймати, а інші дії вчиняти? На те комісія і створюється, що це колегіальний орган, усі рішення приймаються спільно і більшістю голосів.

Якщо ми цю поправку врахуємо, то в нас виходить, що колегіально лише питання будуть розглядати. А рішення як приймати? Це трохи некоректно буде звучати. Тому ми цю поправку відхилили.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Прошу вивести текст законопроекту на монітори. Усі звернули увагу, хто зацікавлений у цьому, на обговорювану статтю законопроекту. Прошу визначатися щодо поправки 89.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 37$.

Поправку відхилено.

Наступна поправка 90 народного депутата Буглака. Її так само відхилено. Будь ласка, увімкніть мікрофон пана Буглака.

БУГЛАК Ю.О. Була пропозиція у частині першій статті 2 слова «та обґрунтованості» замінити словами «обґрунтованості та достовірності». Я вважаю, що це дуже суттєво. Прошу позицію комітету з цього питання поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення вашої поправки.

Будь ласка, тепер роз'яснення позиції комітету.

КУПРІЄНКО О.В. Комітет відхилив зазначену поправку, оскільки в тексті законопроєкту сказано: «...обґрунтованості прийнятих рішень, висновків і пропозицій». Відповідно і рішення, і висновки, і пропозиції мають бути обґрунтовані, тобто ґрунтуватися на чомусь:

на доказах, матеріалах, показах свідків і таке інше. Якщо ми напишемо «достовірність» — це вже порівняння з істиною, це може робити вже суд при здійсненні оцінки доказів, а комісія — перевіряти достовірність і казати, що ми прийняли достовірний висновок. Це некоректно з юридичної точки зору.

Тому ми цю поправку відхилили, і прошу її не підтримувати. Це буде юридично неправильно.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення представника комітету. Прошу вивести на монітори ту статтю законопроекту, яку ми зараз дискутуємо через вдосконалення її поправками.

Колеги, прошу визначатися щодо поправки 90 народного депутата Буглака, яку комітет відхилив, а автор просить підтримати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 34$.

Поправку відхилено.

Є звернення від сесійної зали до доповідача, щоб так само ваша картка брала участь у голосуванні. Я маю озвучити цю позицію. Будь ласка, візьміть до уваги це прохання наших колег.

Поправка 91 народного депутата Капліна. Ця поправка була врахована частково. Будь ласка, увімкніть мікрофон пана Капліна.

КАПЛІН С.М. Поправка 91. Ви як фаховий юрист знаєте, що корінна генеза будь-якого законопроекту — принципи. Коли відбувається процес оскарження тих чи інших норм, тих чи інших юридичних наслідків законопроекту, то судді часто посилаються саме на принципи.

Я цією поправкою пропоную максимально розширити актуальні юридичні принципи, на яких буде побудовано відповідний законопроект, зокрема додати такі речі, як гласність, публічність і таке інше. У такий спосіб ми нашим громадянам зможемо надати максимальну процесуальну можливість стежити за перебігом подій у рамках тих чи інших розслідувань, отримувати відповідні звіти і поборемо притаманну подібним діям в українській політиці кулуарність і підкилимність.

Прошу пояснити, де ця норма врахована в тілі законопроекту. Якщо її не враховано повною мірою, проголосувати зараз і підтримати відповідні зміни.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, роз'яснення представника комітету.

КУПРІЄНКО О.В. Комітет врахував частково зазначену поправку. Що саме? У запропонованому тексті було слово «гласність». Ми це слово виключили, оскільки коли йдеться про спеціальну тимчасову слідчу комісію, яка розслідує ймовірне скоєння Президентом кримінального злочину чи державної зради, то тут трапляються випадки, коли, можливо, гласно все не треба показувати, тому що це може і не підтвердитися. Але додано до тексту слово «неупередженість».

Тому комітет вважає, що, замінивши слово «гласність» на слово «неупередженість», у принципі, ми вирішуємо питання незалежності цих комісій, і таким чином усе, що ви запропонували, крім слова «гласність», було враховано в тексті законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення позиції комітету.

Пане Каплін, вас задовольняє це роз'яснення? Наполягаєте.

Автор цієї поправки пан Каплін наполягає на її голосуванні в повному обсязі.

Прошу спочатку вивести законопроект і цю статтю, яку ми зараз обговорюємо в контексті поправок, на монітори. Усі бажаючі і зацікавлені депутати звернули увагу на текст, змогли побачити, що ми обговорюємо.

Ставлю на голосування поправку 91 в повному обсязі на вимогу народного депутата Капліна. Прошу визначатися.

(3a) - 31.

Поправка залишається в редакції комітету.

Дякую доповідачу, що він долучився до голосувань обговорюваних поправок. Ми рухаємося далі.

Наступні дві поправки 92 та 93 народного депутата Яніцького. Він не наполягає.

Поправка 100 народного депутата пані Олени Сотник. Вибачте, у нас народний депутат ще...

Колеги, наступна поправка 98 народного депутата Капліна. Вона була врахована частково, але наш колега наполягає на слові.

Будь ласка.

КАПЛІН С.М. Це так само ідеологічна поправка, яка стосується системи, власне, побудови всієї термінологічної бази цього законопроекту. Я як юрист з майже червоним дипломом усе-таки є прихильником, аби всі інститути, які створюються відповідним законодавством, чітко відображалися у базових назвах і в базових дефініціях закону.

Тому наполягаю на голосуванні цієї поправки з тим, щоб ми в назві і в головних базових тлумаченнях відобразили всі ті ключові складові, а саме і спеціальну слідчу комісію, яка, я вважаю, має тут головну функцію — дослідження потенційного порушення Президентом законодавства.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення вашої поправки, за інформацію про ваш диплом.

Будь ласка, коментар представника комітету.

КУПРІЄНКО О.В. Цю поправку враховано частково, тому що перелік комісій, який пропонується депутатом Капліним, ϵ в тексті законопроекту, порядок інший. Комітет вирішив, що ідеологія таких законопроектів — чим менше буде політики й ідеології, тим більше буде дії. Ми приймаємо закон, щоб він працював. А яка комісія буде названа в законопроекті першою, а яка другою, третьою, це ні на що не вплива ϵ , крім як на ідеологічну складову.

Для того щоб не ламати всього законопроекту і по всьому тексту не міняти порядку переліку комісій, ми врахували і фактично частково взяли перелік той, що у вас ϵ , а порядок залишили той, який зберіга- ϵ ться по всьому тексту законопроекту від початку до кінця.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Народний депутат Каплін, який дуже добре навчався в університеті, зараз на лікарняному, але працює над поправками, наполягає на голосуванні в повному обсязі цієї поправки. Прошу визначатися.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 22$.

Поправку відхилено.

Рухаємося далі. Наступна поправка 100 пані Сотник. Поправку відхилено. Будь ласка, пані Олено.

СОТНИК О.С. Дякую, пані головуюча.

Поправка 100 стосується перенесення. Фактично у нас є стаття 3 «Підзвітність та термін діяльності слідчих комісій, спеціальної слідчої комісії і спеціальних комісій». Я пропоную поміняти місцями. За логікою спочатку має йти порядок утворення слідчих комісій, а потім уже відповідно їх підзвітність та термін діяльності. Тому всі подальші мої поправки (їх буде близько восьми) будуть стосуватися саме змін до тексту за тією логікою, що я виходила з того, що статтею 3 буде передбачено саме порядок утворення слідчої комісії.

Тому щоб було легше слідкувати тим народним депутатам, які зараз нас слухають, усі наступні поправки будуть стосуватися порядку утворення слідчих комісій, а не підзвітності та терміну діяльності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановна пані Олено, за роз'яснення вашої поправки, за те, що ви рухалися виключно за темою цієї поправки.

Прошу представника комітету роз'яснити, чому він відхилив цю суттєву поправку.

КУПРІЄНКО О.В. Питання в тому, що коли вносяться поправки і пропозиції до законопроекту, які міняють нумерацію статей, то моя особиста думка і в принципі думка комітету, щоб це було в одній поправці, щоб було систематично видно, що потім виходить. А так, якщо навіть ми зараз проголосуємо за те, щоб статтю 3 вважати статтею 4, то без цілісної картини буде незрозуміло, це не відповідає структурі законопроекту. А ось якщо в цій поправці було б – статтю 3 вважати статтею 4, статтю 4 – такою-то, тоді воно було б видно, що куди йде. А так виходить, що поправка, яку ви пропонуєте, має сенс, зміст, можливо, і ідею правильну, але оскільки це подано окремими поправками – статтю 3 вважати статтею 4, потім 5, 8 і таке інше, то це не може розглядатися окремою поправкою. Тому комітет її відхилив. Порушується структура законопроекту за нумерацією.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Пані Олено, ви наполягаєте на голосуванні? Ні. Автора цієї поправки, пані Сотник, задовольнило роз'яснення комітету, чому поправку відхилено. Ми бачимо, що виконана й вимога доповідача щодо

виведення на наші монітори суті законопроекту, саме цієї статті, яку ми зараз обговорюємо.

Рухаємося далі. Наступна поправка 101 так само пані Сотник. Прошу ввімкнути її мікрофон.

СОТНИК О.С. Дякую, пані головуюча. Я, звичайно, розумію попередню логіку комітету, але техніко-юридичні вимоги не дають можливості цілісно викладати. На жаль, так формується таблиця, хоча логіка все одно була в цьому присутня. Думаю, що варто комітету враховувати при структурі законопроекту насамперед логіку викладення.

Проте повертаючись до моєї поправки 101 щодо порядку утворення слідчих комісій, у мене була пропозиція: статтю 3 після слів «Слідча комісія» доповнити словами «у складі не менше трьох осіб» утворюється у Верховній Раді для того, щоб була мінімальна вимога щодо кількісного складу ТСК і щоб як мінімум кожна тимчасова слідча комісія мала відповідно голову, заступника та секретаря. У принципі ідея про те, що має бути мінімальна кількість у складі ТСК, дає можливість розблокувати, як це було раніше, роботу ініційовану Верховною Радою...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, завершуйте. 30 секунд.

СОТНИК О.С. Дякую. Закінчу свою логіку. Вона дає можливість фактично розблокувати дуже велику кількість ініціатив народних депутатів щодо створення тимчасових слідчих комісій, тому що дуже часто фракції самі блокують, не подаючи своїх членів до ТСК, а потім, коли не утворюються з усіх представників фракцій, ми фактично маємо заблоковані ідеї створення дуже важливих тимчасових слідчих комісій.

Тут була ідея, що ось ϵ мінімальне число — мінімум три, цього достатньо для роботи тимчасової слідчої комісії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, роз'яснення позиції комітету.

КУПРІЄНКО О.В. Особисто я цілком згоден з тим, що в нас утворення діяльності тимчасової слідчої комісії блокується тим, що

відповідно до Регламенту, коли формуються комісії, усі фракції мають подавати своїх представників. Не хоче найбільша фракція, щоб розслідували діяльність її друзів, товаришів по політиці чи по бізнесу, на дає представників, і комісія... Скільки разів на засіданні Комітету з питань Регламенту та організації роботи Верховної Ради України ми відхиляли пропозиції, тому що не було кандидатів на членів цієї комісії. Але це не тема регулювання цього законопроекту. Це все треба в Регламенті Верховної Ради України прописувати. До речі, законопроект про зміни до Регламенту є в Апараті Верховної Ради України і давно лежить без розгляду.

Поправку відхилено, тому що в принципі не відповідає структурі саме цього законопроекту. Ми не можемо тут написати «не менше трьох осіб», а в Регламенті буде написано «за пропозиціями фракцій і депутатських груп». Тому ця поправка відхилена, хоча ідея... Особисто я як юрист, правник, адвокат повністю підтримую, що така ідея має бути, щоб не валити роботи комісій.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Пані Сотник, наполягаєте на голосуванні?

Колеги, я виконала і ваше прохання щодо виведення на монітори статті законопроекту, яку ми обговорюємо.

Прошу визначитися щодо поправки 101, яка, наголошую, стосується можливості не блокувати роботи ТСК через відсутність кворуму і зводити кворум до трьох осіб. Прошу визначатися.

(3a) - 43.

Поправку не прийнято.

Наступна поправка 102 так само нашої шановної колеги пані Сотник. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

СОТНИК О.С. Дякую. Знову-таки, продовжую свою логіку пропозиції, якою я пропонувала доповнити створення тимчасових слідчих комісій, зокрема повертаючись до історії про блокування фракціями можливості роботи тих або інших тимчасових слідчих комісій.

Ми розуміємо, що завжди, особливо у фракцій коаліції, буде конфлікт інтересів з цього приводу. Вони намагатимуться це блокувати. Тому для того щоб посилити права опозиції, парламентський контроль, нам все одно треба шукати якийсь вихід.

Мій вихід був достатньо простий.

Перше. Якщо не подають, дійсно, фракції своїх кандидатур, то це їх право. Водночас без подачі цих кандидатур все одно діятиме тимчасова слідча комісія.

Друга ідея була в тому, що місця в тимчасовій слідчій комісії розподіляються за принципом д'Ондта. Це дає можливість максимально чесно бути представленим усім фракціям згідно з кількісним складом тих або інших фракцій. Фактично ми...

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, завершуйте, 30 секунд.

СОТНИК О.С. Дякую. Ми фактично вперше ввели європейську практику абсолютно справедливого розподілу місць у тимчасових слідчих комісіях. Але, на превеликий жаль, ця ідея не була підтримана. Хоча я, до речі, не вважаю, що у спеціальному законі ми не могли б врегулювати ці питання, і в тому числі цю проблему конфлікту інтересів великих фракцій.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу роз'яснення від представника комітету.

КУПРІЄНКО О.В. Я цілком підтримую ідею того, що треба не діяльність, а утворення комісій Верховної Ради врегулювати так, щоб не могли найбільші фракції блокувати їх роботу. Однак це зновутаки питання Регламенту, а не конкретного законопроекту. У розділі про спеціальні тимчасові слідчі комісії виписано, як утворюється і таке інше. А щодо інших комісій, ця норма виписана в Регламенті і не є предметом регулювання даного законопроекту. Якщо ми зараз напишемо в цьому законопроекті те, що ви пропонуєте, хоча воно абсолютно правильно і розумно виписано, це положення вступить у конфлікт з Регламентом Верховної Ради України, і без змін там ми не можемо це внести тут.

Тому пропозиція комітету зробити цей законопроект, який буде регламентувати саму вже діяльність, а там, де вони утворюються і що вже регламентовано Регламентом, вибачте за тавтологію, то треба

навести порядок і зробити так, щоб ці комісії не блокувалися найбільшими фракціями у Верховній Раді.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Колеги, прошу вивести на монітори обговорювану нами зараз статтю цього законопроекту.

Прошу визначатися щодо поправки 102 народного депутата пані Сотник. Вона дуже ретельно роз'яснила нам суть цієї поправки. Прошу визначатися.

(3a) - 37.

Поправку не прийнято.

Наступна поправка 103 так само пані Сотник. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

СОТНИК О.С. Дякую. Поправка 103. Я пропоную частину дев'яту статті 3 виключити, зокрема там, де зобов'язують народного депутата писати певні заяви про неможливість брати участь у роботі слідчої комісії. Це не зовсім відповідає насправді статусу народного депутата. Тому я пропоную це виключити.

Усе-таки, реагуючи на попередні коментарі комітету, хочу сказати, що, на мою думку, насправді, якщо ми не внесемо зміни до Регламенту, то прийняття такого закону, навіть у випадку якщо він буде підписаний, ефективність його роботи все одно буде під великим питанням. Тому було б правильно, наприклад, навіть у «Прикінцевих положеннях» написати, що необхідно внести відповідні зміни до Регламенту Верховної Ради України для того, щоб цей законопроект запрацював ефективно, і це дало б можливість регламентному комітету внести відповідні зміни до Регламенту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу роз'яснення від комітету.

КУПРІЄНКО О.В. У даному випадку я цілком підтримую позицію пані Сотник, тому що (знов-таки ще раз наголошую) процедура створення тимчасових слідчих комісій, слідчих комісій Верховної Ради виписана в Регламенті. Але якщо подивитися історію, хто і коли

її виписував, стане зрозуміло, який принцип закладали тоді, щоб влада ніколи не змогла дозволити створити комісію, яка її перевірить.

Те, що зміни до Регламенту треба вносити, то в принципі ϵ напрацьований законопроект про зміни до Регламенту Верховної Ради, де всі ці моменти виписано. Але в даному випадку ми виходимо з тексту законопроекту, який у першому читанні ми проголосували, і тут уже нікуди не дінешся.

Тому ми маємо той текст законопроекту, який був у першому читанні. Ми його доопрацьовуємо так, щоб це був дієвий інструмент, принаймні для того, щоб описати, як будуть працювати ці комісії. А до процедури їх створення, думаю, ми повернемося, розглядаючи зміни до Регламенту.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо за роз'яснення.

Прошу вивести обговорювану статтю на монітор.

Колеги, прошу визначатися щодо поправки 103 нашої колеги народного депутата Олени Сотник.

((3a)) - 37.

Поправку відхилено.

Поправка 104 так само за авторства народного депутата пані Сотник. Прошу ввімкнути мікрофон пані Сотник.

СОТНИК О.С. Дякую. Поправка 104 стосується врегулювання питання конфлікту інтересів у випадку включення до складу тимчасової слідчої комісії народного депутата України, у якого він потенційно може бути присутній. Тут чітко пропонується примітка про те, що термінологія та заходи щодо врегулювання реального чи потенційного конфлікту інтересів застосовуються відповідно до Закону України «Про запобігання корупції».

Я знаю, що завдяки деяким поправкам у тексті до другого читання це ϵ і воно доповнено, з чим я однозначно вітаю. Тому що я вважаю і з практики своєї знаю, щоб першочерговим у роботі тимчасової слідчої комісії насамперед ϵ те, що в ній беруть участь народні депутати, в яких відсутній конфлікт інтересів з приводу предмета, який розслідує тимчасова слідча комісія або досліджу ϵ .

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу коментар представника комітету.

КУПРІЄНКО О.В. Питання щодо конфлікту інтересів близьких осіб, пов'язаних осіб і таке інше в законопроекті відрегульовано і виписано окремою нормою. Відповідно до чинного законодавства воно діє в тих визначеннях, які є в законах про корупцію і таке інше.

У даному разі хочу звернути увагу на порівняльну таблицю. Написано, що не відповідає структурі законопроекту. Тобто в нас знову виникла проблема з нумерацією, тому що частина дев'ята цієї статті в основному тексті зовсім інша.

Ще раз звертаюся до всіх народних депутатів. Коли ви вносите поправки до законопроєктів, які міняють структуру, треба в одній поправці зазначати, що куди йде. Тому що, з повагою до народних депутатів, які за цю каденцію вже отримали вищу освіту, може, не у всіх червоні дипломи, але якщо б усі народні депутати мали юридичну освіту, то робота нашого законодавчого органу була б на голову ефективніша.

Ця поправка була відхилена, і я пояснив, з яких фактично причин.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую вам за роз'яснення.

Колеги, прошу визначатися щодо поправки 104. «За» – 37.

Дякую пані Сотник, яка дуже активно долучилася до вдосконалення законопроекту про тимчасові слідчі комісії і підготувала низку важливих поправок.

Наступна поправка 105 так само народної депутатки пані Сотник. Будь ласка.

СОТНИК О.С. Дякую. Поправка 105 пропонує вирішити питання (до речі, з приводу цього залишається прогалина в цьому законопроекті): а що робити, якщо конфлікт інтересів народного депутата, який є членом тимчасової слідчої комісії, виявлено вже у процесі роботи цієї тимчасової слідчої комісії, і яким чином його змінювати? Тому я пропонувала цю процедуру.

Якщо ж говорити, повертаючись знову-таки до порядку подання поправок і структури законопроекту, якщо ϵ логіка особливо в регламентного комітету, думаю, вона точно присутня, коли народний депутат вказу ϵ у своїй поправці, що він заміню ϵ нумерацію статті і потім

відповідно за текстом своєї таблиці вносить зміни до частин саме заміненої нумерації, то в принципі це саме з техніко-юридичної точки зору ϵ правильним оформленням пропозицій до законопроекту.

Тому я тут не бачу жодних проблем, щоб комітет із цим розбирався і насамперед враховував під час змістовного опрацювання поправок.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу роз'яснення представника комітету щодо дуже важливої поправки, що стосується вирішення питання конфлікту інтересів. Комітет поправку відхилив.

КУПРІЄНКО О.В. Щодо структури. Те, що поправка не відповідає структурі документа, зазначено в порівняльній таблиці.

Щодо суті. А якщо конфлікт інтересів виник потім або виявили, якщо людина, у якої ϵ конфлікт інтересів, щось заперечу ϵ чи не заперечу ϵ ? Ми можемо переобтяжити цей законопроект нормами процесуального характеру, які можуть унеможливити роботу комісії.

У нас у законопроекті про це виписано. Якщо виявився конфлікт інтересів, про це хтось чи людина заявила, то це відображається на голосуванні, оскільки це колегіальний орган — комісія, і якщо від цього голосу щось буде залежати, ось тоді може виникати вже питання, як з цього виходити.

У даному разі по суті поправки, то ідея має місце бути. Але отак виписувати одним пунктом, на думку комітету, — це недоцільно, скажемо так, захаращувати законопроект вирішенням процесуальних питань, які можуть виникнути, а можливо, і не виникнути у процесі роботи. А передбачити всі ситуації, які можуть скластися у процесі роботи комісії, навряд чи вдасться будь-кому з авторів будь-якого законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую за роз'яснення.

Шановні колеги, ми бачимо на моніторах на вимогу доповідача відповідну статтю законопроєкту, яку ми зараз обговорюємо.

Ставлю на голосування поправку 105, що стосується конфлікту інтересів депутатів, які будуть працювати в тимчасовій слідчій комісії.

Пані Сотник, автор поправки, просить підтримати цю поправку. Будь ласка.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 30$.

Колеги, ми рухаємося далі. Наступна поправка 106 так само народної депутатки пані Сотник. Вам слово.

СОТНИК О.С. Дякую. Це поправка до частини дванадцятої наразі за текстом законопроекту статті 4. Нею передбачається, що на посаду голови слідчої комісії не може бути обраний голова комітету Верховної Ради України. Я доповнюю це ще однією умовою: «або особа, яка виконує обов'язки голови комітету Верховної Ради України в період, коли посада голови комітету Верховної Ради України є вакантною».

Я нагадаю, що в нас наразі у восьми комітетах з 26 немає голів, відповідно їх обов'язки виконують перші заступники або заступники. Тому такі випадки ϵ непоодинокими, і цю прогалину, однозначно, варто було б доповнити даною умовою.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олегу Васильовичу.

КУПРІЄНКО О.В. Дякую.

Дана поправка була відхилена з тих підстав, що вона в принципі не відповідала структурі законопроєкту в першому читанні і невідомо було, саме до якої статті, до якого пункту була внесена. Але в даному разі я можу пояснити те, що, за великим рахунком, робота будь-якого народного депутата в будь-якій комісії, яка створюється Верховною Радою України, у принципі не ϵ перешкодою для виконання ним головних своїх зобов'язань роботи в комітеті або керування комітетом. Тим паче що за відсутності голови комітету за Регламентом у нього ϵ заступники, які це можуть робити.

Я не думаю, що це потребує додаткового регулювання ще законодавчим актом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ви наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування поправку 106. Комітет її відхилив. Хто її підтримує, прошу проголосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 25$.

Рішення не прийнято.

Поправка 107. Не наполягає.

Поправка 108. Увімкніть мікрофон Сотник.

СОТНИК О.С. Дякую. Поправка 108 знову-таки пояснює логіку деяких питань, які варто було б врегулювати. Зокрема, частина тринадцята існуючої статті 4 законопроекту, яка говорить про те, що голова, заступник голови і секретар слідчої комісії не можуть належати до однієї депутатської фракції. Але моя логіка виходила з того, що може скластися така ситуація, щоб розблокувати роботу тимчасових слідчих комісій, якщо на те буде воля окремих фракцій, то вона може взагалі бути створена навіть із членів лише однієї фракції. Це також є можливим, коли я говорила про мінімальну кількість — три народних депутати.

Тому варто було б за таких обставин додати, що «, крім випадків, коли до складу слідчої комісії входять представники лише однієї депутатської фракції (депутатської групи)». Тоді фактично в такому винятковому випадку можливо було б, щоб вони всі заміщували ці посади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олегу Васильовичу.

КУПРІЄНКО О.В. Комітет відхилив зазначену поправку. У принципі те, що ми не врахували попередньої поправки стосовно трьох осіб, і те, що створення комісії регламентується саме Регламентом Верховної Ради України, а не зазначеним законопроектом, який ми розглядаємо... Я вважаю, що, мабуть, недоцільно саме в цьому законопроекті виписувати процесуальні норми у творенні діяльності комісії — те, що вже є в Регламенті. Інакше, якщо ми цю поправку врахуємо, у нас буде колізія між Регламентом Верховної Ради і даним законопроектом.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 108. Комітет її відхилив. Хто її підтримує, прошу голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 23$.

Рішення не прийнято.

Колеги, давайте домовимося, з якої поправки ми розпочнемо роботу після обіду. Поправка 109 Олени Сотник. Тоді, пані Олено, я попрошу вас о 16 годині бути на робочому місці, наступна поправка 109 також ваша. Пане Олегу, прошу і вас о 16 годині бути у сесійному залі для продовження нашої роботи.

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. О 16 годині всіх запрошую до залу для продовження роботи.